National Library 56253
Gcn. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 15 1985
NEWSPAPER DIVISION
DES JOURNAUX

B103(C(4/5

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 18 (3131) XXXIV aastakäik

Teisipäeval, 5. märtsil 1985 — Tuesday, March 5, 1985

Üksiknumbri hind 70 centi

Kanada on teadlik ülekohtust

13. Balti Õhtu Ottawa parlamendihoones

Üheks meie vabadusvõitluse ja probleemide suurimaks tutvustajaks kanada poliitikuile on olnud igal aastal E. Vabariigi aastapäeva ümbruses toimuv Balti Õhtu Parlamendimäel, mis korraldatakse eestlaste, leedulaste ja lätlaste ühisettevõttena. Tänavune 13-nes toimus 27. veebruaril tavakohaselt Parlamendi Confederationi saalis rohkete osavõtjatega, kelle hulgas poliitikuist oli hulganisti uusi nägusid, seoses mulluste üldvalimiste ja valitsuse muudatustega.

Balti Õhtu algas kokteiltunniga, kusjuures samas ruumis oli võimalus tutvuda ka balti rahvaste väljapanekutega. Eesti kohta olid välja pandud suuremõõtmelised näitlikud tabelid ja fotod, mis on osa Esto-84 agsest näitusest Toronto Ülikooli pearaamatukogus, lätlastelt ja leedulastelt oli nägusaid merevaigu- ja rahvapäraseid hõbeehteid, puunikerdusi ja käsitöid.

Eestlaste poolt jagati külalisile välja nägusal paberil ingliskeelsed koopiad Tartu Rahulepingust,

mida Nõukogude Liit omapoolselt murdis, ent mis pidanuks kehtima tänapäevalgi.

Osavõtjate arv väliskülaliste näol ulatus paari sajani, lisaks balti rahvaste esindajaid saja ümber. Eestlasi esindasid aupeakonsul Ilmar Heinsoo abikaasaga, terve hulk EKN'u liikmeid ja seltskonnategelasi, nende hulgas peale torontolaste ka mitmeid Ottawast, Montrealist ja üksikuid Vancouverist.

Kokteiltunnile järgnes kogunemine õhtusöögiks, kus avasõna käendajate nimel ütles senaator S. Haidasz, tutvustades nimekamaid osavõtjaid parlamendist ja kohalviibivaid konsulaarkorpuse liikmeid (USA, Austraalia, Holland, Island, Norra jt.).

Dr. S. Haidasz rõhutas, et kuigi Balti Õhtul on käendajaid juba 40 ümber, loodab ta juurde saada veel uusi, kuna Balti Õhtu mõju on ülimalt positiivne ja hinnatud.

Söögipalve ütles paavsti otsene ja ametlik esindaja nuntsius Angelo Palmas, mille järele tavakohaselt kuninganna tervituseks tõsteti klaasid EKN'u esimees Laas Leivati eestvõttel.

Söömaaja järele algas muusikaline kontsertosa, mis vaheldus kõnedega.

Baltaste poolt kõneles noor leedu advokaat Algis Pacevicius, kes kokkuvõtlikult andis ajaloolis-poliitilise ülevaate Balti riikide saatusest ja traagilisest põgenemisest kodumaalt, et tuua sellest tõetruud pilti uutele kohalviibivaile parlamendiliikmeile.

Otseselt nimetades ka kommunistliku Nõukogude Liidu rahulepingu murdmist ja Baltimaade rahvaste allutamist vägivaldselt Nõukogude Liidule.

Edasi ta kõneles, et kuigi me tahame siin, Kanada vabal maal, alles hoida oma kultuuri ja õpetada oma keelt meie lastele, siis pole see mitte tagasilöögiks kanada ühiskonnale, vaid oleme head kanadalased ja seisame selle maa ja riigi eest.

Külaliskõnelejaiks oli kõigile hästituntud poliitik, finantsminister Michael H. Wilson, kellele korduvalt avaldati heakskiitu aplausiga ka kõne sisse ja keda lõpuks austati püstitõusmise ja pika aplausiga.

Finantsminister H. Wilson ütles, et ta on enamiku Balti Õhtuist kaasa elanud ja on neist alati olnud liigutatud. Ka tema tõi ette daatumeid rahulepingu murdmisest, kõneles väga teadlikult ja ülevaatlikult meie ajaloost ja siiasattumisest. Eriti rõhutas ta, et kõik balti rahvad on andnud kanada ühiskonnale töökaid ja edasipüüdlikke inimesi. Kanadas ollakse teadlik sellest ülekohtust, mis sündis Baltikumis. Ühtlasi on baltlased tunnistajaiks sellest, et vabadus on iga rahva eksistentsis üks tähtsaimaid aardeid.

Edasi puudutas minister M. H. Wilson, kui finantsminister, USA dollari tõusu ja Kanada oma langust, mis õieti näitab jõudu Ameerika juhtkonnas, mis on rajatud sellisele vabadusele, mille balti rahvad kaotasid.

See demokraatliku riigi jõud on üks tundemärk, mis kommunismile ehk edasi annab sõnumi ja hoiatuse, et Ameerika on maa, mille jõuga peab tõsiselt arvestama.

Selle jõulise USA ja Kanada kõrval seisavad Balti riigid oma raskes saatuses. Ta rõhutas USA ja Kanada vahelist koostööd ja puudutas positiivseid momente välisminister Joe Clarki peatsest küläskäigust Nõukogude Liitu. Finantsminister M. H. Wilson lõpetas optimistlikult, et olukord pole mitte lootusetu ka Balti riikide tulevikule.

Minister M. H. Wilsonile andis EKN'u esimees Laas Leivat Balti rahvaste nimel üle raamitud tunnustuskirjas, milles ta nimetati Balti Liidu auliikmeks. Proua Wilsonile ulatati lilled.

Kontsertosa oli mitmekülgne ja kõrgetasemeline, hõlmates igalt Balti riigilt ühe esindaja. Klaverisolistina esines Linda M. Kronbergs, kandes ette kolm pala, neist viimane Court Stone'i „Canadian Rapsodi No 1".

Eestlasi esindas bariton Avo Kittask, lauldes aariaid oopereist „Pagliacci" ja „Faust" ning eesti keeles R. Toi aaria kantaadist „Mängumees".

Leedulannast koloratuur-sopran Gina Capkas esitas neli laulu, neist „Morning of Happiness" Jones Govedase uuslooming, kes oli ka kogu õhtu jooksul meisterlikuks klaverisaatjaks.

Viimasena Gina Capkas ja Avo Kittask esitasid kelmika dueti W. A. Mozarti ooperist „Don Giovanni".

Meeldiv ja paraja pikkusega kava võeti kuulajaskonna poolt heakskiiduga vastu, misjärel lõppsõna ütles T. E. Kronbergs, läti rahvusgrupi esimees.

Seejärele pakuti veel liköõri, kavalehe järele „Estonian MURAKA liqueur", mida Soomest imporditakse.

Vestlust jätkus heas meeleolus veel tükiks ajaks.

Sama päeva hommikul toimus koosolek balti rahvusgruppide esindajate ja N. L. ja Ida-Euroopa ekspertide vahel Välisministeeriumis, millest osa võttis vastava osakonna direktor koos oma nõuandjatega.

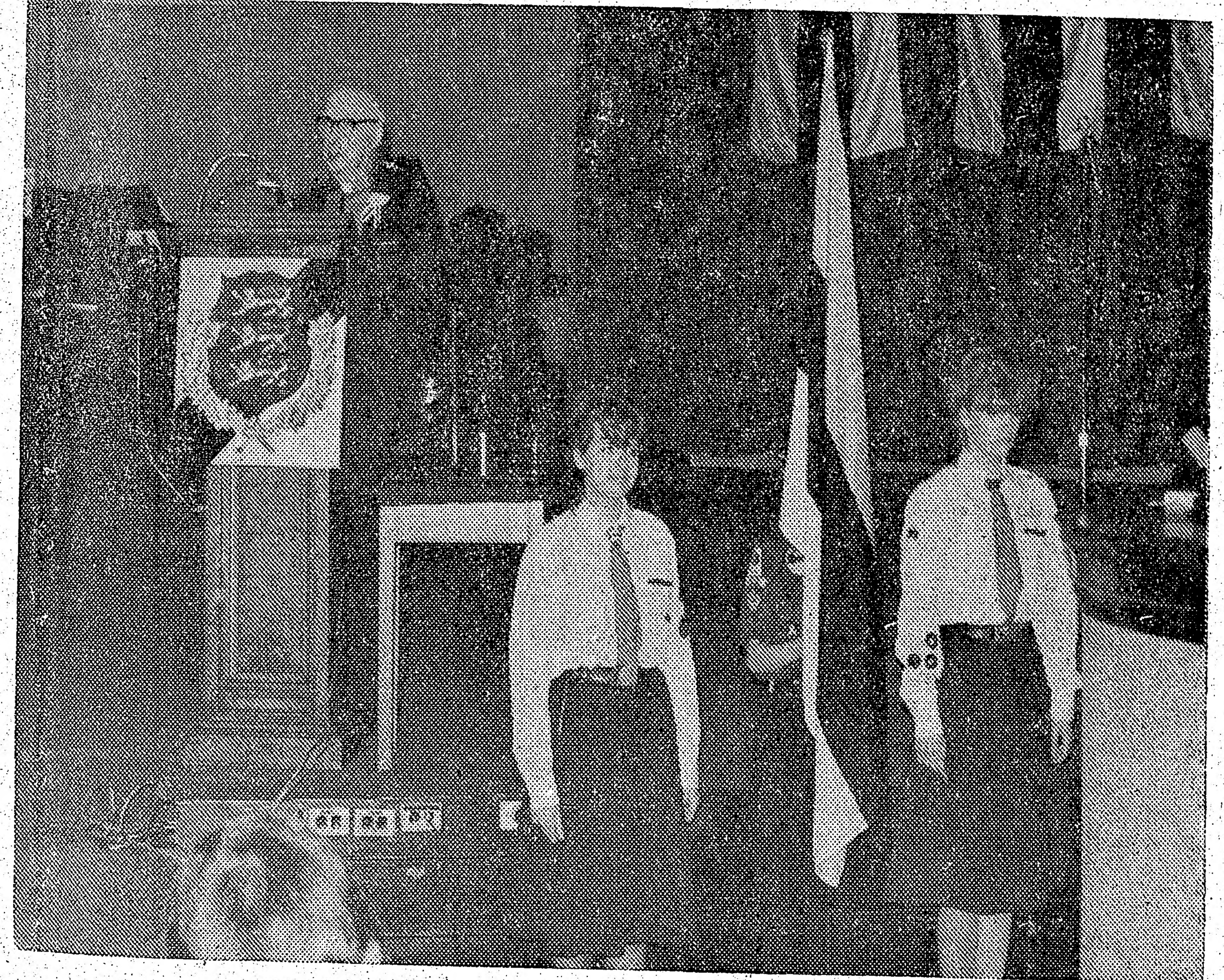

Piiskop Karl Raudsepp aktusekõnet pidamas Eesti Vabariigi 67. aastapäeva aktusel. Lipuvalves vasakult Ülle Träss, skaut jääb varjatuks ja Liisa Soots.

Foto: Vaba Eestlane

35 riigipead kogunevad Helsingisse

1. aug. 1985 Balti välisaktsioonide tulipunktiks

1. augustil 1985 möödub kümme aastat sellest, kui Helsingis 35-e riigipea poolt alla kirjutati nn. Helsingi kokkuleppele. Seda tähistatakse nüüd 1. augustil suurpoliitilise kokkutulekuga Helsingis. President Ronald Reagan on juba teatanud, et ta kavatseb sõita Helsingisse, kuhu siis kogunevad ka teiste 35 kokkuleppele allakirjutanud riikide riigipead ja välisministrid.

See annab võimaluse ka Balti riikide iseseisvuse küsimuse uuesti esile toomiseks, mistõttu Eesti Rahvusnõukogu koos teiste eesti ja balti keskorganisatsioonidega on juba alustanud eeltöödega selleks aktsiooniks.

Eesti Rahvusnõukogu juhatus pidas oma esimese koosoleku uutes ruumides Eesti Majas 5. veebruaril. Sel koosolekul otsustati asetada pearõhk käesoleva aasta tegevuses 1. augusti aktsioonidele. N. Liit on Helsingi kokkulepet püüdnud tõlgendada kui tema poolt Teise maailmasõja ajal teostatud vallutuste tunnustamist.

USA ja Lääneriigid on möödunud kümne aasta kestel aga korduvalt deklareerinud, et nad sellist N. Liidu tõlgendust kunagi ei aktsepteeri. USA on isegi nõudnud Jalta kokkuleppe revideerimisele võtmist.

Et möödunud 10 aasta jooksul peetud Helsingi kokkuleppe jätkukonverents oma töös kuhugile ei ole jõudnud ja et ka praegu toimuv Stokholmi Konverents oma töös on takerdunud, tulebki sellest põhilisest vastuolust Helsingi kokkuleppe käsitlemisel ja tõlgendamisel. Eesti ja balti organisatsioonidel on nüüd jälle võimalus tuua esile oma seisukohad suurpoliitilisel foorumil, niihästi sobivate materjalide esitamisega kui ka isiklike kontaktivõtmistega. Selle aktsiooni kavad selguvad lähematel kuudel.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO M5S 1W4
Sissekäik Madison Avenue — Spadina jaam

Kaks uut loengut:

Aarne Vahtra, Pariisist

Kultuuribürokraatia — venestamise tööriist

neljapäeval, 14. märtsil kell 19.30

TI ja EKN korraldusel

★

Dr. Hans Sepp

„Lõplik diagnoos" —

Tähelepanekuid patoloogiast ja kohtuarstiteaduslikust patoloogiast

teisipäeval, 2. aprillil kell 19.30

★

Pühap., 10. märtsil kell 1 p.l. on

mag. Avo Kimmeli

huvitav loeng majanduspoliitikast.

KOHV ja JUTLEMINE pärast loengut

KÕIK ON KUTSUTUD!

TERR „KUNGLA" esitab suuresinemise

Rätsepa Juhani Seiklused

9. märtsil kell 7 õ. Minkler Auditoorium, 1750 Finch Ave. E.

Piletid täiskasvanuile $8.—, õpilased, pensionärid $6.—

Piletid saadaval Pokost, Abistamiskomiteest, Eesti Kodust ja rahvatantsijatelt.

* * * * *

MAI-BALL

11. mail Fountain Dining-Room, Queen Elizabeth Building.
Piletid müügil suur-esinemisel. $35.— isikult, $27.50 õpilased.

TORONTO EESTI MEESKOORI

AASTA-KONTSERT

pühap., 24. märtsil kell 3 p.l.
Lawrence Park Collegiate Institute aulas
125 Chatsworth Drive (Avenue Road ja Lawrence Ave., tänavaristilt kagusse)

Eelteade

Korp! Fidentia korraldusel

HELMI BETLEM'a

JUUBELIKONTSERT

klaveril Charles Kipper

Tartu College saalis pühapäeval, 28. aprillil kell 6 õ.
Pääsmed $8.—, õpilased ja pensionärid $5.—

Kanada/eestlaste sõprusõhtu

reedel, 8. märtsil s.a. kell 8 õhtul
Eesti Majas, 958 Broadview Avenue

Kavas film: „Estonians for the Record"

Maksuline baar: Vein & õlu ★ Suupisted

$6 isikult, $10 paarilt

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

T. E. SEGAKOORI

LÕBUS LAUPÄEVAÕHTU

laup., 16. märtsil kell 19.00 T. Eesti Maja suures saalis

Lõbus eeskava kooriliikmeilt

Baar ★ Tants ★ Loterii

Pääse $13.— koos einega. Eelmüügil prl. H. Jõgi, tel. 699-0757 ja kooriliikmeilt

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Üheks osaks TES Lasteaia EV 67. aastapäeva aktusest oli näitlik Eesti lipu loomine sellekohase luuletuse deklameerimisel. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaar

Igal aastal vaadates meie suure Eesti Vabariigi aktusel tühje istekohti, hakatakse küsima, miks meie üle kümne-tuhandelise elanikkonna arvu juures ei suudeta paarituhandelist saali täita? Tänavu oli ilm eriti soodne ka vanematele inimestele aktusele pääsemiseks, pealegi oli see varakult pealelõunat, mistõttu polnud vaja karta hilisele väljajäämisele. Miks ei tulda kordki aastas oma kodumaa vabaduse aastapäeva tähistama, kuulma sütitavaid sõnu rahvuslikust tulest, aga kõige tähtsam, et me näeksime endi nii rohkearvulisena, mis teeb meid kõiki tugevamaks.

See probleem näib nii lihtne igaühele, et tundub täiesti ülearune rääkida mingist üleskutselisest ja sündmusele reklaami tegevast vajadusest. Eesti Vabariigi aastapäev on nagu rahvuslik uuestisünd kõigile võõras keskkonnas olijaile, see on palju rohkem kui ühe sündmuse vanuse arvestamine. Meile see on rahvusliku kuuluvuse küsimus.

Miks siiski ei suudeta nii vähenõudlikku ruumi täita? Miks näitavad tühjad kohad meie vaenlasele kuivõrd vähe hoolivad siinsed eestlased oma kodumaast, tema vabadusest ja tulevikuloojusist? Nad on eriti kiired neist tähelepanekuid tegema oma propagandaliseks eesmärgiks ja kasutavad neid osavalt ironiseerides pagulaseestlaste „isamaaarmastust" kui vaid ühe väikse ja „tagurliku" grupi tegevust.

Mitmed otsisid vastust sellelaadiliselek üsimusele viimasel aktusel; miks ei suudeta enam oma jõudu näidata? Oma kokkukuuluvust demonstreerida? Alles suvel suudeti nii võimsalt marssida Vabadusrongkäigus, lubati saadud rahvustunnet kasutada uuteks koostööpuhanguiks. Paljud arvasid, et suvine sütitav rahvuslik pidustus pani aluse aktiivsele tegevusele; ainult üksikud julgesid öelda, et see võis ka olla ühe rahvakillu viimane endületav jõupurse, kus algas tasandumine rutiinipärasusele, kus enam pole viljelemist, vaid veel käib mingisugune säilitamise protsess.

Aga oli neid, kes leidsid, et suurel aktusel ei saanudki rohkem osavõtjaid olla, sest juba mitu päeva varem olid siinses eesti ühiskonnas kestnud Eesti Vabaduspäeva koosviibimised, aktused ja poolperekondlikud peod. Küsimuses pole järelikult vabaduspäeva vastu tuimaks jäämine, vaid on olemas koguni nende ületsüllastus. Mitmed võtavad niigi osa 2—3-st sellisest üritusest, kui need oleksidki siis kasvõi jumalateenistuse raamidesse paigutatud Eesti Vabariiki mõtet käsitlevad sõnavõtud ja muusikalised ettekanded.

Kõik need täidavad Eesti Vabariigi aastapäeva elavalt kandmise vajadust ja koguni hästi, nii et inimestele ei jäägi enam soovi ega vajadust ühele suuremale nagu kulminatsiooniks kujunevale suuraktusele minekuks. Sündmus on tähistatud ja eestlase rahvuslik kohustus täidetud, vähemalt selle vormilises mõistes.

Aga jääb siiski puudus sellest toredast rahvuslikust tundest, kus kõik istmekohad on täidetud ja kus hümni lauldes on otse vapustav kaasahaaravus. Võibolla läheksid inimesed siiski suuremal arvul suur-aktusele, kui kõik teised organisatsioonid jätaksid just sel päeval oma väiksemad ja organisatsiooni sisemised aktused teisele päevale; neid võib pidada ju ka pärast suur-aktust.

Aastatega kui meie ühiskonnas on olnud pidev kahanemine meie rahvusliku töö tegijate hulgas, peaks just Eesti Vabariigi aastapäevaaktus võtma suurema osatähtsuse ja kujunema selleks akumuleerivaks sündmuseks, mis aitab meid eestlastena püsida. Seda vajadust on imelihtne täita, tulgem järgmisele aktusele. HA.

Kas murrang ÜEP korraldamisel?

Järgmiste Ülemaailmsete Eesti Päevade asukoha küsimus nagu oleks lahendatud, kuid ei ole ka. Hiljuti sai teatavaks, et Ülemaailmsele Eesti Kesknõukogule New Yorgis on saabunud Austraalia Seltside Liidult teade, mille kohaselt Austraalia eestlased on valmis korraldama eestlaste ülemaailmseid pidustusi 1988. aastal Melbourne'is, kuigi Austraaliast saadud informatsiooni kohaselt on osa Austraalia eestlasi suurpidustuste korraldamise suhtes kõhkleval seisukohal.

Austraalia Eesti Seltside Liit teatas Ülemaailmsele Eesti Kesknõukogule New Yorgis, et liidu erakorralisel koosolekul hääletasid pidustuste korraldamisele Austraalias poolt 14 ja vastu 1 organisatsioon, kuna 3 organisatsiooni suvatsesid jääda eropooletuks, kuid Sydney Eesti Seltsi esimees Tiiu Kroll-Simmul on põhiliselt vastu pidustustele Austraalias, eriti Melbourne'is, kus kohalike eestlaste arv on suhteliselt väike ning kus eesti noori on väga vähe.

Pealegi kaotaksid pidustused Austraalias täielikult oma poliitilise värvingu, kuna Austraalia mängib rahvusvahelisel poliitilisel malelaual väga tagasihoidlikku rolli ning Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal korraldatav traditsiooniline Vabaduse rongkäik, millest osavõtjate arv kujuneb kõigi eelduste kohaselt võrdlemisi piiratuks, ei saavutaks kaugeltki seda mõju ja tähelepanu, mida me loodame.

Eeltoodust järeldusi tehes võib oletada, et Austraalia eestlaskond ei ole tervikuliselt sugugi üpriski kindel, kas ta tahab Ülemaailmsete Eesti Päevade korraldamise koormat oma kanda võtta. Kõhklus on seda mõistetavam ja arusaadavam kui võtame arvesse eestlaste suurt hajumist kontinendi laialdastel aladel, tohutut kaugust teistest mandritest ja aktiivse eestlaspere kokkusulamist Austraalias. Raskused ja vastutus on seda suuremad, et Torontos möödunud suvel korraldatud Ülemaailmsed Eesti Päevad olid oma kavalt, ulatuselt, sisult ja osavõtult tõenäoliselt võimsamaks sellelaadiliseks ürituseks väliseestlaste senise tegevuse ajaloos. See paneb ka järgmiste pidustuste organiseerijate õlgadele lisakohustusi, kuna korraldajaid ei koorma mitte ainult pidustuste õnnestumise küsimus, vaid mängus on ka ülemaailmset kokkutulekut korraldava eestlaste keskuse prestiizh.

Ülemaailmsete Eesti Päevade korraldamisel on seni alla kriipsutatud kahte põhilist seisukohta — ühe printsiibi alusel (tundub, et selle pooldajad on enamuses) soovitakse ülemaailmset eestlaste kokkutulekut korraldada ja organiseerida mõnes suuremas eestlaste keskuses, kus leidub sellele suurüritusele vajaliku aluspõhja panemiseks küllaldaselt organisaatoreid, esinejaid ja osavõtjaid, kuna teine seisukoht pooldab vaheldueks ka väiksemaid keskusi ja kaugemaid kohti. Esimese mooduse pooldajad leiavad, et Ülemaailmsed Eesti Päevad on mõeldud kahepalgelistena — ühest küljest on nad meie oma suurpidustusteks, kuid teisest küljest peegeldavad nad meie rahvusgrupi elu ja vaimset palet kõigi oma kultuuriliste üritustega ja poliitiliste aktsioonidega ka väljaspoole. Selle kahepalgelise eesmärgi esile toomine ja alla kriipsutamine õnnestus täielikult kahel korral Torontos ning Baltimores ja Stokholmis korraldatud suurpidustustel.

Teise variandi pooldajad seevastu väidavad, et pidustuste korraldamine väiksemates keskustes on hädavajalik meie rahvustunde süvendamiseks ja eestlusele süsti andmiseks ka nendes piirkondades, kus eesti elu kipub suikuma ja lõplikult unehõlma vajuma. Mainitakse, et ka sellised keskused on võimelised Ülemaailmseid Eesti Päevi korraldama — kuigi väiksemas mastaabis — kui kohalikud eestlased kõiki oma jõudusid pingutavad. Kogemused selle variandi tulemuste kohta puuduvad, kuna seni on kokkutulekute korraldamisel opereeritud ainult esimese mooduse alusel.

Praktilisest ja loogilisest seisukohast küsimusele lähenedes tuleb kahtlemata pooldada esimest moodust, kuna me ei tule ligidalt ja kaugelt kokku mitte ainult turismireisiks, vaid me tahame esiteks ise sellest kokkutulekust midagi saada ja teiseks anda võimalikult palju ka teistele — pidustuste asukohamaa elanikele. Ja rahvuslikku äratust ning vaimu ja südant värskendavat vaimustust saame ikkagi külluslikult ainult sel juhul, kui igast maailmakaarest tulevad kokku rahvuskaaslaste massid ning kui meie nägemise- ja kuulmisemeeli rõõmustavad suured rahvatantsijate, võimlejate ja lauljate hulgad.

On ka selge, et Vabadusmarsi ajal tunneme endid uljamatena, kindlamatena ja võimsamatena ning imponeerime palju suuremal määral pealtvaatajatese, kui meie arvu ei arvestata sadadega vaid tuhandetega. Lõpuks ei saa ka unustada erakordselt olulist tegurit — suured ja võimsad pidustused annavad rahvuslikku tiivustust kodumaale ja suurendavad sealset vastupanujõudu, kuna väikesed ja rahvavaesed kokkutulekud ei suuda kaugeltki esile manada seda efekti ning pealegi võib üks vahepealne kokkusurutud pidustus kujuneda saatuslikuks kogu ESTO traditsioonile.

Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu ei ole pidustuste asukoha suhtes veel oma lõplikku otsust teinud, oodates vastuseid ka teistest maadest ja keskustest. Praeguste väljavaadete juures ei ole siiski tõenäoline, et ESTO-88 koraldamise võtaks enda õlgadele mõni suurem eestlaste keskus USA-s, kes sellega jatkaks senist suurpidustuste traditsiooni. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esinduskogu üldkoosolekul 26. jaanuaril arutati põhjalikult järgmiste Ülemaailmsete Eesti Päevade korraldamise võimalusi Ühendriikides ja leiti, et ei ole. Otsustati toetada Austraalia ettepanekut ESTO-88 korraldamiseks ja pooldada ESTO-92 toomist Ühendriikidesse.

(Järg. lk. 3)

Meid kohustab 24. veebruar

Aupeakonsul Ilmar Heinsoo kõne Eesti Vabariigi 67. aastapäeval Toronto ülikooli aulas

Armsad kaaseestlased,

Eesti Vabariigi 67-dal aastapäeval on minul au ja heameel tervitada teid kõiki, kes olete kogunenud siia Toronto Ülikooli aulasse pidulikule aktusele.

Meie ühine rahvuslik tervitus läheb siit saalist teistesse vabade eestlaste keskustesse, kus täna toimuvad samalaadsed isamaalikult meelestatud kokkutulekud.

Aga, võib-olla, kõige tugevamalt läheb siit saalist meie lojaalne tervitus kaugele kodumaale ja rahvale, kus selle Eesti rahva suurpäeva nimetaminegi on okupantide poolt rangete karistuste ähvardusel keelatud.

Ja siiski — eestlane vabaduses või ikestatud kodumaal tunneb ja teab, millest kõneleb meile 24. veebruar. Ta kõneleb rahvast, kes aastatuhandeid on elanud seal Läänemere kaldal, on harinud seda maad ja kalastanud teda ümbritsevat vett. Ta kõneleb rahvast, kes sajandeid kestnud võõraste domineerimisest hoolimata säilitas oma keele ja rahvuspärimuse, mis olude praranedes puhkes uueks rahvuslikuks ärkamiseks.

Ta kõneleb rahvast, kelles mõne lühikese aastakümne vältel küpses autonoomia ja iseseisvuse mõte,

Ilmar Heinsoo

mis sai konkreetseks tegelikkuseks Eesti Vabadussõja tuleristseis.

Ta kõneleb rahvast, kes kahe lühikese aastakümnega ehitas üles õitseva majanduse ja iseseisva kultuuriga õigusel põhineva rahvusriigi, mille edumeelset sotsiaal- ja vähemusrahvaste seadusandlust imetletakse tänapäevani.

Et Eesti Vabariik ja Eesti iseseisvus hävitati kommunistliku idanaabri, N. Liidu poolt vägivaldselt, murdes siduvaid rahvusvahelisi lepinguid, sellega kaasunud rahvusmõrvarlike terroriaktidega, küüditamistega ja põhiliste inimõiguste porri trampimisega, on kuritegu, mis tänaseni ootab erapooletut rahvusvahelist tribunaali ja süülaste karistamist.

Selle tõttu on praegune ajaloolise Eesti territooriumi, mille piirid kinnitati kõikideks aegadeks Tartu rahulepingus, okupeerimine N. Venemaa poolt ebaseaduslik ja vastuolus Eesti rahva vaba tahtega.

Meie, vabad eestlased, ei saa väsida selle okupatsiooni vastu protesteerimast kõigi meie käsutuses olevate vahendite ja ressurssidega. Selleks kohustab meid mälestus 24. veebruarist, Eesti Vabadussõjast ja meie riiklikust iseseisvusest.

Meie vaenlane teab, et meie võitlus põhineb ajaloolisel tõel ja õigusel, selle meenutamine häirib neid väga. Ikka ja jälle püüatakse mustata pagulas-eestlasi, nende juhte tembeldada tagurlasteks ja fashistideks. Alles hiljuti avaldas Eesti Kommunistlik Partei tungiva üleskutse koda-eestlastele, et nad oleksid valvsad pagulaste rahvusliku tegevuse vastu ja peaksid sellele andma omapoolse konkreetse vastulöögi.

Praegune laimukampaania Ida-Euroopa rahvusgruppide vastu Kanadas, mida tehakse sõjakurjategijate otsimise sildi all, on üks neist vastulöökidest, millest kõneleb EKP. Ei ole mingit kahtlust, et see kampaania on inspireeritud Moskvast, millega loodetakse neid aktiivseid anti-kommunistlikke rahvusgruppe diskrediteerida ja hirmutada vaikima.

Sensatsiooniliste pealkirjadega ajalehtedes, ebaõigete faktide ja arvudega taotletakse avaliku arvamise mõjutamist ja survе avaldamist selle maa valitsusele.

Meie ei saa vaikides lubada, et sellise insinueeriva ja kahtlustava kampaaniaga püütakse varju heita kogu meie rahvusgrupile Kanadas ja eriti meie sõjamestele, kes võitlesid oma kodumaa vabastamise eest. Meie rahval ja võitlejail ei olnud mingit seost natside Suur-Saksamaa ja rassivaenu ideoloogiatega. Meie ainuke huvi ja eesmärk oli lahti saada tohutuid kannatusi toonud kommunistidest ja neid eemal hoida meie piiridest.

On tänuväärne, et sellest laimukampaaniast puudutatud rahvusgrupid on ühiselt asunud kaitsma oma ühiskondi ja selgitama Kanada valitsusele tõepäraseid olukordi, mis kerkisid üles sõja keerises nende kodumaade okupatsioonide tagajärjel.

Nad on samaaegselt juhtimas Kanada valitsuse tähelepanu asjaolule, et sellised sensatsioonilised ja põhjendamatud süüdistused asjatult soodustavad vaenulike vahekordade tekkimist erinevate gruppide vahel Kanadas, mis on otses vastuolus Kanada mitmekultuuri poliitikaga ja rassivaenu õhutamise vastase seadusandlusega.

Olen kindel, et Kanada valitsus ei saa lubada välismaiste ja ilmselt kommunistide poolt inspireeritud agentuuride häirivat sekkumist selle maa mitmerahvuslikku ja kultuurilist ühiskonda.

Ma olen puudutanud seda probleemi sihilikult selle tervituse ütlemise raames, sest olen teadlik kuivõrd see uus rännak on häirimas ka meie ühiskonda ja on aeg, et keegi meist seda avalikult käsitleks ja meie seisukoha kartmatult välja ütleks.

Ka selleks kohustab meid 24. vebruar.

Ontario

Ontario peaministri proklamatsioon

KUNA . . .

Ontario ja Kanada on arenenud tänu paljudest rahvustest pärinevate inimeste südikusele ja töökusele, kes tulid sellele maale; ja

KUNA . . .

me oleme tänulikud suure panuse eest, mida Ontariole on andnud ja jätkuvalt annavad meie eesti päritoluga kodanikud; ja

KUNA . . .

Eesti iseseisvuse väljakuulutamine toimus kuuskümmend seitse aastat tagasi; ja

KUNA . . .

on oluline kanadalastele meenutada, et vabaduse hinnaks on katkestamatu valvsus; ja

KUNA . . .

selle aastapäeva tähistamine aitab meid sügavamalt mõista meie kaasinimesi, kellelt vabadus rööviti;

SELLEPÄRAST:

Ontario peaministrina on mul hea meel tunnustada 24-ndat veebruari kui Eesti Iseseisvuspäeva ja soovitada selle tähistamist meie provintsis.

Ontario Parlament
Toronto
22. veebruar, 1985

FRANK S. MILLER
Ontario Peaminister

VALVEARST NÄDALALÕPUL

9. ja 10. märtsil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

16. ja 17. märtsil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Kanada majanduslik abi Kariibi riikidele

Jamaika pealinnas Kingstonis toimub praegu Kariibi riikide majanduskonverents, millest võtab osa ka Kanada peaminister Brian Mulroney. Konverentsieelseil läbirääkimistel Jamaika peaministri Edward Seaga'ga Mulroney ütles, et Kanada püüab täita oma lubadusi, mis puutub majanduslikku abisse neile riikidele, ent on kahtlane, et Kanada oleks võimeline seda abi suurendama. Viimasel konverentsil 1983. aastal tollane peaminister Trudeau lubas abistada Kariibi riike 350 miljoni dollari ulatuses aastatevahemikus 1982—1987. Hetkel abistab Kanada läiteks Jamaikat üksinda 27 miljoni dollariga aastat.

Lugeja kirjutab:

Luteri kirik ja teised usurühmitused

Artikkel „Uued üritused Peetri kirikus" (V.E. 5. veebr. 1985) käsitab praost Andres Tauli kannatusaja programmi, kus pühapäeva õhtustele jumalateenistustele on kutsutud külaliskõnelejad „teistest usurühmitustest". On kahju, et muidu positiivse aktsiooni kirjeldamisel on tarvitatud sellist tendentsiga väljendust. Viib ju see meid tagasi möödunud sajandi arusaamadele, kus luteri kirik oli ainuõigusgega riigikirik, tema vaimulik riikliku võimuga ja kõiki teisi kirjeldati sõnaga „lahkusulised".

Oleks ehk aeg silmad avada ja märgata, et Kanada 4,5 miljoni protestantlike kirikute liikmete arvust luterlasi on 300,000, anglikaane 890,000, ühendatud kiriku (United Church) liikmeid 1,600,000, presbüterlasi 210,000 ja baptiste 140,000. Kahjuks puuduvad andmed nelipüha koguduste üldliikmete arvust. Ühendriikide kirikute liikmete arvu suhe on üldjoontes sarnane, vahest ehk selle vahega, et suurima liikmeskonnaga on baptisti liikumine — umbes 17 milj.

Oleks meeldiv, kui artikli kirjutaja astuks kahekümnendasse sajandisse ja kohtleks teisi kirikuid võrdse väärikusega. Ehk oleks siis kergemini leida „ühine tee oma elu Issanda juurde."

Peter Kaups

Kas murrang . . .

(Algus lk 2)

Kui USA eestlaskond korraldajatena välja kukub, siis langeb pidustuste organiseerimine Austraalia, kitsamas mõttes Melbourne'i eestlaskonnale. Seega tuleb rakendamisele pidustuste organiseerimise teine variant — eestlaste kokkutoomine ülemaailmses ulatuses mõnesse kaugemasse piirkonda ja väiksemasse eestlaste keskusesse. See samm kujutab endast loomulikult uut eksperimenti ja peab näitama kui suurel määral sellistel piiratud võimalustega pidustustel on tulevikku. Või oleme me tõesti oma elu korraldamisel ja organiseerimisel ning eestluse viljelemisel jõudnud sellisesse faasi, kus Torontos 1984. aastal toimunud pidustused on lõpupunktiks sellistele suuri masse haaravatele kokkutulekutele, mida oleme näinud kahel korral Torontos, Baltimores ja Stokholmis? Kahtlused selleks on tugevad, eriti kui arvesse võtta suuremate keskuste ja eestlaste elutsentrumite jahedat hoiakut ning kiiresti läbi sõrmede libisevat aega, mis kipub ahtakeseks jääma ülemaailmse kokkutuleku korraldamiseks seni praktiseeritud suuremates mõõtmetes.

K. A.

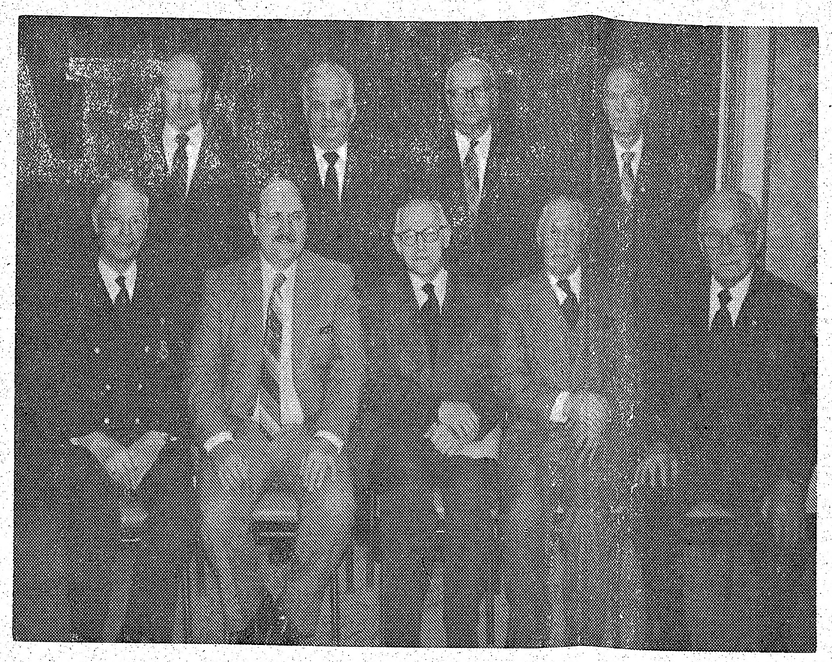

„SEEN'i" aastapäeva koosviibimisest osavõtnud rahvusgruppide esindajad: istuvad vasakult Eugen Bishop — hollandi major, külaline; Ivan Kubrak — ukraina; Oskars Berztiss — läti (esimees); August Jurs — eesti; Stefan Domzal — poola (peokõneleja). Seisavad Endel Lindaja — eesti (sekretär); Joseph Blondowski — poola; Ignats Legum — poola; Ludwik Luczak — ungari.

Meie jõuks on tugev tahe ja relvaks sõna

Rahvusliku sisuga aktus Hamiltonis — Hamiltoni Eesti Seltsi 35-aastane — 2 asutajaliiget valiti auliikmeiks

24. veebr. toimus Hamiltonis jumalateenistus võrdlemisi arvuka osavõtuga. Õp. T. Nõmmikult oli sisukas ja päevale pühendatud palvus ning jutlus. Tõstes eriti esile piibli ridadest: „Oodake, valvake ja olge valmis! Vägivald ei jää igavesti püsima ja Issanda ajamõõt ei ole meie aastate pikkus." Martin Lutheri sõnadega: „Palveta ja tööta oma maa ja rahva eest, ära kaota usku paremasse tulevikku!" lõpetas õpetaja jutluse.

Pidulikkust jumalateenistusele lisasid siin armsaks saanud „Helletajad", kes laulsid kõlavalt „Laulu Sinust kodumaa" ja „Isamaa, õitse Sa". Kuuldes sellist tõotust noortelt, lahkusid kirikulised rahuliku südamega järgnevale Eesti Vabariigi 67. a. aktusele moodsas ja päevakohaselt dekoreeritud Convention Center'i saalis.

Pidulik tseremoonia algas lippude defileega Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu korraldusel ja gaidide-skautide saatel. Järgnes „O Canada" ja õp. T. Nõmmikult palvus.

Avasõnas H. E. Seltsi Segakoori esimees F. Koger meenutas Vabadussõda, lühikest, kuid edukat iseseisvusaega;

anastamist N. Liidu poolt ja lakkamatut võitlust Vaba Eesti heaks.

Hamiltonis tuntud ja hinnatud klaverikunstnik Kaspar Kangur kaunistas väga ilmekas ettekandes aktust soome komponist Erkki Melartini palaga „Höövlilaastud".

Sõjas langenuid mälestas H.E.V. Ü. esimees A. Jurs lühikese sõnavõtuga.

Valve Tali ja Hilda Sepp laulsid langenud vendadele-õdedele, kus iganes nende hauad „Troost" Eva Rammo klaverisaatel.

Samuti austati ja tänati lillede rinda kinnitamisega Hamiltoni ainukest Vabadussõja veterani Karl Rannat.

Aktusekõneleja Eestlaste Kesknõukogu esimees Laas Leivat mainis, e Eesti Vabariik polnud juhus, vaid töö, taotluste ja ohvrite tulemus. Kui Eesti vanem Lembitu, langes 21 sugupõlve tagasi jättis ta päranduseks rahvale meelsuse: Mitte ühelegi ülemvõimule ega raskusele alla vanduda! Rasketel aegadel tugevnes meie rahvuslik kokkuhoiu vaim. Jakob Hurda sõnad: „Parema hariduse saanud eestlased ärgu salaku oma rahvast, vaid jäägu eestlasteks" kehtib ka tänapäeval. Arkamisaegsed üliõpilased uurisid eesti keelt, arutasid rahvuslikke küsimusi ja andsid sini-must-valge all 1884 a. vande pühendada oma elu ja töö Eestile. Eks ole see ka eeskujuks praegusele eesti noorusele?

Eestlased väljaspool kodumaad on pidanud iseseisvust südameasjaks. Vabadussõja ajal tuli välis-eestlasi, kes olid südames hoidnud oma maad ja rahvast, tagasi koju ning aitasid jõuga isamaad vabastada.

Tänu hakkajatele riigimeestele, kuulutati Eesti 24. veebr. 1918. a. iseseisvaks demokraatlikuks vabariigiks.

Vabadussõja sõdurite meheteod puhastasid meie maa vaenlastest, abistades naabritki. Kuigi vaenlased on püüdnud meie võitu tembeldada vaid juhuseks ja suurriikide mahhinatsiooniks, on kindel, et eesti rahvas oli täiesti küps iseseisvuseks. Meie rahva juured on imenud jõudu oma mullast, kuid õite puhkemine iseseisvuse ajal tundus vaenlasele ootamatu imena.

Eesti vabadusvõitlus, kiire kultuuriline ja majanduslik tõus äratas tookord imetlust vabas maailmas. See kuulsus pole kustunud, oleme ka paguluses jäänud rahvaks, kel on oma ühiskond ja kultuur. Pühitsedes Eesti Vabariigi 67. sünnipäeva, moodustame tugeva ja aktiivse rahvusliku eesti pere ning säilitame usu eestluse tulevikku. Meie riigi loojate omariikluse mõte on pärandatud praegusele sugupõlvele. Isademaal on praegu seda mõtet erakordselt raske viljeleda, kuid ometi tehakse. Nüüd peavad pagulus-eestlased oma organisatsioonides ja kodudes omariikluse mõtet säilitama ja selle eest võitlema. Selle käsu andis meil Lembitu, uuesti isamaa aastal 1918 ning 1944. Selleks oleme tänagi siia kokku tulnud, et tugevdada oma tundeid isamaa vastu, võidelda vaimurelvaga põlise vaenlase vastu.

Meie missiooniks on säilitada kõlav emakeel, hoida alal kirjandus, jõuks meie tugev tahe ja relvaks sõna. Eesti Vabariig sünni ajal olid lootused väikesed ja võimalused piiratud, kuid võitsime, sest tahtsime võita!

Eesti noored on need, kelle poole on pööratud me kõikide pilgud, sest nemad peavad omaks võtma meie traditsioonid ja hoidma elavana meie keele, kultuuri ja rahvust nde.

Läinud sajandil ütles Posti-papa Jansen hoiatavalt neile, kes kaldusid ümbrerrahvustuma: saksa keel on hea asi, aga emakeel on peaasi. Olgu see lause maksev ka paguluses. Meil olgu kõigil ühine kasvatuslik siht — saagu eesti noorest teadlik eestlane!

Meie vaenlane kasutab igasuguseid võtteid eestlaste välisvõitluse lõhu töö nõrgestamiseks. Hiljuti Vancouveris toiminud kultuuriteelaste ja tuntud punavõimu võimumeeste vastuvõtt nõrgestab meie vastupanu moraalselt. Ametlik suhtlemine hävitab praktiliselt eestlaste võimalused asukohamaa poliitiliste jõudude juurest abi saamiseks võitluseks vaba Eesti eest. Kui meil ei oleks ühtsust, ühist arusaamist, ei oleks välisesindusi ega organiseeritud eestlust, siis ei oleks me ka täna siin pidulikult koos, mida taotleb me õelaim vaenlane, kes on püüdnud hävitada eestlasi läbi aegade. Puna-Vene poolt on praegu käimas varjatud pikaldane sõda eestluse hävitamiseks.

Vimasel ajal on eriti akuutne „sõjakurjategijate" propaganda. Need tegelased tegelevad nii viimistletult, et ausal kodanikul on raske arugi saada. Usume siiski, et neil eriülesannetega informaatoritel on raske Moskvale põhjendada, miks nad ei suuda sulgeda eesilaste, lätlaste ja leedulaste suid. Vastus oleks „Vägivald pole murdnud eesti südant, vaimu ega keelt. Valel ideoloogial puudub igavene elu!" Loodame, et läänemaailma juhid peagi taipavad, millised mehed on valitsenud Puna Venet — suured valetajad petturid, kes püüavad kõikjal vabadust ning tõde lämmatada.

Kuid tõsist eestlast vanavanematest lastelasteni ei heiduta Moskvast tulevad nende peibutus- ja meelitusjutud, eestlaste kauaaegne igatsus, mis realiseerus küünlakuu tuisus, 24. veebr. 1918 jääb alati meie lootuse koldeks. Pikk-Hermanni torni kerkib siiski jällegi sini-must-valge lipp.

Tiina Rammo andis üle Eesti Seltsi stipendiumi eesti noorele, kes saavutas 13. kl. lõpetamisel kõrgemad hinded ning jätkab edasiõppimist kõrgemas õppeasutuses. Käesoleva aasta stipendiaadiks oli tubli normees Kristijan Kangur.

HAMILTONI EESTI SELTS 35-AASTANE

Edasises kavas HE Seltsi esinaine Merike Koger andis ülevaate seltsi tegevusest 35 aasta jooksul. Hamiltoni Eesti Seltsi sünniks loetakse 22. mai 1949. Kolm päeva hiljem peeti esimene juhatuse koosolek, esimeheks valti A. Reio, abiks A. Pille, laekuriks H. Toomsalu, kirjatoimetajaks A. Kõit, abiks A. Tombak. Sellest ajast peale on seltsil olnud 35 juhatust, kaasa arvatud praegune juhatus; esimehi ainult 12: A. Reio, Erich Voolman, Endel Arro, August Kivisikk, Valter Tera, Voldemar Riimand, Jüri Müür, Jaan Pallop, Tõnu Tõsine, Tiiu Pallop, Olav Sepp ja Merike Koger. Need ja paljud teisedki kaasmalased ning juhatuseliikmed on H. E. Seltsi üles ehitanud ning edasi kandnud.

Mida on Selts selle 35 aasta jooksul saavutanud? Hamiltonis ei ole

(Järg lk. 7)

Memorandum Kanada valitusele

Ida-Euroopa Ikestatud Rahvaste koosviibimine

Nädalalõpul toimus Hamiltonis SEEN-i (Society of Eastern European Nations) liikmete ja külaliste sõprusõhtu City Motor hotellis. Ühing loodi Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu algatusel. Õhtu avas lühikese sõnavõtuga esimees O. Berztiss, kes pidas ka lühikese palvuse õhtusöögi eel.

Koosviibimisest võtsid osa poola, tshehhi, ungari, läti, leedu, ukraina ja eesti esindajad. Viimaseid esindasid A. Jurs (SEEN-i abiesimees), pr. M. Amolins, H.E.V.Ü. liikmetest A. Woode, Harald Lember ja Endel Lindaja abikaasadega. E. Lindaja on olnud selle organisatsiooni sekretär asutamisest saadik.

Õhtu külaliskõnelejaks oli Steven Domzal, Poola-Ungari maailmaföderatsiooni sekretär. Ta mainis, et II maailmasõja lõppedes lootsid Euroopa riigid paremat tulevikku, kuid see lootus purustati Jalta konverentsil, kus Kesk- ja Ida-Euroopa maad ja 160 milj. inimest jäid N. Liidu ülemvõimu alla.

Kuidas Lääne juhtkond selle ebainimliku sammuga teoks sai, teades küllaltki hästi N. Liidu hävitamiskirge ja anastatud riikide läänemaist kultuuri ning minevikku, jääb arusaamatuks.

Tuhanded kuriteod on teada läänemaailma riikide valitsustel, ometi on need senini jäänud protestideta.

N. Liidu tähtsamaks relvaks on propaganda, mis vabas maailmas kannab head vilja. Kõiki „rahuliikumisi" toetab Moskva, sest nende siht on suruda läänemaailm põlvili. Ei tohi unustada, et võidetud Poola koos mahatallatud solidaarsusega on ikka suureks murelapseks vaenlasele ja tõkkeks nende rünnakule üle Euroopa ja maailma. Ajalugu näitab, et igasugune totalitaarne valitsus on langenud, siis ka see, milline on üles ehitatud vere, vale ja hävitusega, peab kord varisema. Meie peame selleks kaasa aitama, mitte ristis käsi imesid ootama! Peame ehitama ühiselt oma tulevikku õigusele, mitte valepropagandale. Seetõttu see organisatsioon taotleb koostööd Kesk- ja Ida-Euroopa ning Balti rahvaste vahel. Ei saa maailmas rahu enne, kui inimkonna vaenlane on võidetud ja tagasi löödud piiridesse kust ta pärit!

Ettekande lõpus I. Kubrak luges ette memorandumi Kanada valitsusele: „Vabadus, riiklik iseseisvus ja inimõigus on kõrgemad väärtused igale tsiviliseeritud rahvale. Kõik mainitud väärtused on võetud Ida-Euroopa rahvailt, kes vaevlevad N. Liidu surve all. Seal kestab ka suurim imperialistlik süsteem, olles hädaohuks üldisele rahule maailmas. Seetõttu on hädavajalik hävitada N. Liidu koloniaalne impeerium, mis lõpetaks ka globaalses ulatuses aatomisõja ohu, samuti miljonite inimeste tagakiusamise rahvuse, usu ja kultuuri pärast. Vabastaks 34 vabadust hindava rahva Ida-Euroopas ja Põhja-Aasias orjusest, tooks nad tagasi demokraatliku maailma taustale. Kuigi läänemaailm on teinud palju, aidates rahvusi teistes maailmaosades, siis Ida-Euroopa on täielikult unustatud. Ida-Euroopa Ikestatud Rahvaste Ühing Hamiltonis loodab, et Kanada valitsus aitab kõigiti kaasa N. Liidu impeeriumi lagunemisele, viies selle ÜRO peakomiteele peatükk IX artikkel 56 põhjal."

Memorandum võeti vastu ühel häälel, aplausiga tänati kõnelejat huvitava ja sisuka ettekande eest, millele järgnes lühike küsimuste periood.

Lõpetades sõprusõhtut A. Jurs tänas kõnelejat ja kõiki koosolijaid rohkearvulise osavõtu eest, lootes selliseid huvitavaid õhtuid tulevikuski korrata.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):	Kanadas:		USA-s:
aastas	$59.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$32.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi

USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... sinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi .....

Aadress .....
.....
.....
.....

Armast onu

JOHANNES JAKOBSON'i

mälestavad leinas

ristipoeg ENNO perekonnaga
ETTY perekonnaga
ERIC ANTS

Armast koolivenda

JOHANNES JAKOBSON'i

sündinud 25. aprillil 1904 Tallinnas
surnud 2. märtsil 1985 St. Catharines'is

mälestavad

TALLINNA KAARLI GÜMNAASIUMI VILISTLASED

Kauaaegset head sõpra

JOHANNES JAKOBSON'i

mälestavad leinas

ALEKS ja MAIMU TAMME

Armast venda

JOHANNES JAKOBSON'i

mälestab leinas

ELMAR abikaasaga

Armast sõpra

HILLAR LEPSON'it

mälestab sügavas kurbuses

ERIK MILLER abikaasaga

Avaldame sügavat kaastunnet nõukogu liikme VIKTOR LEPSON'i perekonnale poja

HILLARI

kaotuse puhul

PEETRI KOGUDUSE NÕUKOGU,
JUHATUS ja ÕPETAJAD

Ootamatu surma läbi lahkus meie keskelt armas sõber

HELMI HARILAID

Mälestavad kurbuses

EDUARD TEELAHK
ARVI TEELAHK perekonnaga
KARL SAAR abikaasaga
EIMAR NEPS perekonnaga
EIMAR SAAR perekonnaga

LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, ISA JA VANAISA

ALEKSANDER BUSH

Sündinud 13. mail 1914 Saaremaal
Surnud 24. veebruaril 1985 Ennismore, Ontario

Mälestavad valusas leinas

abikaasa SALME
poeg PEETER perekonnaga
tütar KARIN perekonnaga
poeg KUSTAV perekonnaga

ÕNNETU SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT JA SÕGULAST

JOHANNES MARTIN JAKOBSON'i

sündinud 25. aprillil 1904
surnud 2. märtsil 1985 St. Catharines'is

mälestavad leinas

abikaasa KARIN
KASUPOEG perega kodumaal
SUGULASED Soomes

Armast südamlikku tädi

OLGA NIILUS't

mälestavad kurbuses
ja avaldavad kaastunnet HILJALE ja SILVILE koos lastega

ALLI ja ÄRNI

Sügav kaastunne armsale HILJA AUNILE ja ta perele
Mälestan vaikses leinas ta ema

OLGA NIILUS't

SILVI IVARDI

Kauaaegset armast sõpra

HELLA LAARNE't

mälestavad kurbuses

LIISI JÄÄLAID
ristipoeg MAIT JÄÄLAID perega

Leinateateid

Göteborgis suri 4. jaanuaril Roomet Soidla, sündinud 1. augustil 1914 Valgas.

Tallinnas suri 6. jaanuaril Hilja Maria Paju, sündinud 14. märtsil 1899 Soomes.

Inglismaal Londonis suri 1. jaanuaril Liki Enno Toona.

Rootsis Lundis suri 16. jaanuaril Eduard Peanberg, sündinud 21. aprillil 1901 Keilas.

Linköpingis suri 18. jaanuaril Bruna Toomväli, sündinud 11. septembril 1904 Kuressaares.

Nackas suri 8. jaanuaril Alakorinte Anja Tellervo, sündinud 20. augustil 1919 Soomes.

Eestis suri jaanuaris Johannes Maripuu, sündinud 1916. a.

Austraalias Liverpoolis suri 19. jaanurail Erna Elfriede Möhlman, neiuna Roos, sündinud 25. septembril 1884 Tallinnas.

USA-s suri 20. jaanuaril Johannes Ciupak, sündinud 26. aprillil 1895.

Californias San Joses suri 6. jaanuaril Voldemar Laisaar, sündinud 15. oktoobril 1901 Kongutas.

Stokholmis suri 6. jaanuaril skulptor Georg Kaplja, sündinud 16. veebruaril 1916 Arhangelskis.

Miljon dollarit dr. Mengele eest

LOS ANGELES — Grupp anonüümseks jäänud annetajaid pakkusid miljon dollarit tasuks sellele, kes annab informatsiooni natsi sõjakurjategija Josef Mengele tabamiseks ja karistamiseks. Pakkumine tehti pärast äsjast teadet, et Mengele arreteeriti pärast sõda USA ametivõimude poolt, kuid pääses siiski põgenema.

N. Liidul uus relv Afganistanis

WASHINGTON — N. Liit on valinud uue relva Afganistani vastupanuliikumise jõudude vastu Afganistanis. USA senaator Gordon Humphrey kes on Kongressi Afganistani erikomitee esimees, ütles, et Afganistanis on teoksil terror ja rahva hävitamine nõukogudelaste poolt, mis olevat paralleelne natsi sõjakuritegudele Saksamaal.

148 hukkus lennuõnnetusel

BILBAO — Iberia lennuliini Boeing 727, mis lendas liiga madalal ja puudutas mõetipus olevat tv-transformaatorit, purunes Põhja-Hispaanias baskide piirkonnas. Kõik 148 reisijat sai surma.

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7934

YORKE CHAPEL 2557 Bloor St. W, 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED
Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine.
Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

Armast kauaaegset sõpra ja spordikaaslast

GEORGE PÄRNPUU'd

mälestab

PAUL PÕLDMA abikaasaga

Armast

HELMI HARILAID'i

mälestavad kurbuses

On elu meil üürike ilmas . . .

JAKOB ja FRIIDA TERTS perekonnaga

Ootamatult lahkunud

HELLA LAARNE't

leinavad

LEIDA ja KONTS
VIIVE ja BILL perekonnaga
MADE ja GORD

Murray E. Newbigging Ltd.

Matusebüroo

Aastaktimnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

on dollarit lengele eest

ANGELES — Grupp ano-
ks jäänud annetajaid pak-
iljon dollarit tasuks sellele,
ab informatsiooni natsi sõ-
egija Josef Mengele taba-
ja karistamiseks. Pakku-
lti pärast äsjast teadet,
ele arreteeriti pärast sõda
metivõimude poolt, kuid
iiski põgenema.

dul uus relv nistanis

NGTON — N. Liit on vali-
relva Afganistani vastupa-
se jõudude vastu Afganis-
USA senaator Gordon
y kes on Kongressi Afga-
rikomitee esimees, ütles,
stanis on teoksil terror ja
vitamine nõukogudelaste
s olevat paralleelne nat-
itegudele Saksamaal.

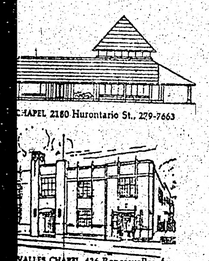
CHAPEL 2180 Hurontario St., 229-7663

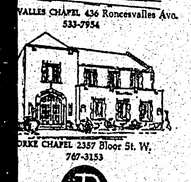
VALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

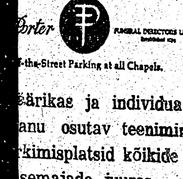
ORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

-the-Street Parking at all Chapels.

ärikas ja individuaal-
anu osutav teenimine.
kimisplatsid kõikide
semajade juures

PUU'd

IA abikaasaga

ID'i

RTS perekonnaga

E'i

TS
erekonnaga

Duanne

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS

617 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Pühapäeval, 10. märtsil kell 11 hommikul **KIRIKUHOONE** 30 .a. ja J.S Bach'i 300 a. sünnipäeva tähistamine. **KONTSERT-JUMALATEENISTUS.** Valiku J. S. Bach'i muusikast esitavad pianist Tiina Mitt-Kreem; **Lindau'de ansambel ja keelpillide orkester dr. Toi juhatusel.**

Piiblitund kell 10 homm. Leerieelsed, pühapäevakool, leeritund.

KANNATUSAJA JUMALATEENISTUSED pühap., 17. ja 24. märtsil kell 11 homm.

KANNATUSAJA NELJAPÄEVAÕHTUSED JUMALATEENISTUSED, teenivad laied: 7. märtsil kell 7 õ. T. Kass: „Kõik tahavad saada taevasse, aga keegi ei taha surra." 14. märtsil Ando Kass, 21. märtsil Oscar Müllerbeck.

TAISKOGU KOOSOLEK 24. märtsil kohe pärast jumalateenistust.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeva hommikul kl. 9.30 kuni 12 päeval, neljapäeva õhtuti kl. 6—8-ni.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS pühap., 17. märtsil on kell 1.30.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bardo Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 10. märtsil kell 10.00 hommikul pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 lastele. Kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, solist Asta Kaups.

Kell 6.00 õ. muusikaõhtu. Esineb keelpillikvartett koosseisus:

Jeremy Viinalass — 1. viiul, Mirjam Pyykkönen — 2. viiul dr. Edwin Rix — viiola, Kaljo Raid — tshello.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik (Bloor ja Indian Rd.)

Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2.
Tel. 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 17. märtsil kell 17.00 JUMALATEENISTUS ja pühapäevakool, järgneb leeritund.

Laupäeval, 23. märtsil kell 15.00 JUMALATEENISTUS HÕBE TALUS (Hwy 48 ja Royal Beach Rd).

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.00 omas kodus, 501 Davisville Ave., Torontos. Igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

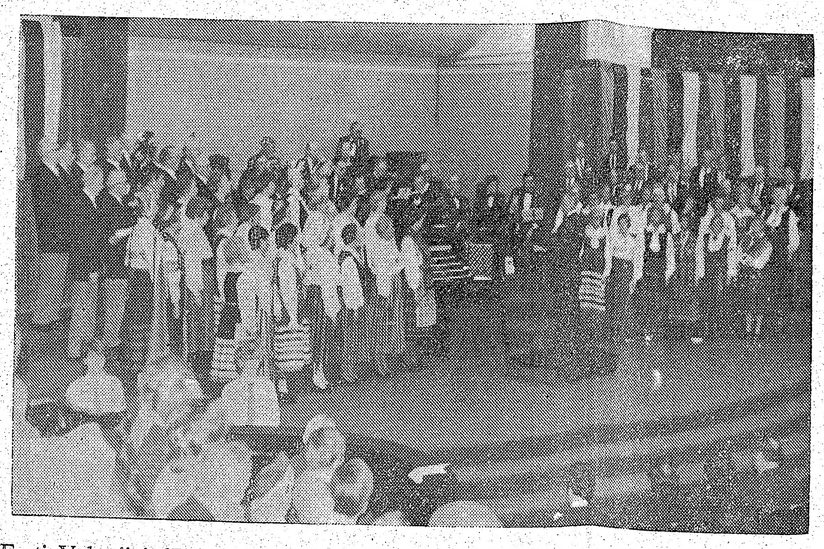

Eesti Vabariigi 67. aastapäeva finaal Toronto ülikooli aulas, laval T.E. Segakoor, T.E. Meeskoori lauljaid ja „Estonia" orkester Uno Kooki juhatusel.

Foto: Vaba Eestlane

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 10. märtsil kell 11 hommikul. JUMALATEENISTUS EHATARES. Kõneleb Allan Laur. Duettlaule.

Kell 2 p.l. kirikus PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Aili, Rael ja Silvia. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õ. Ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Toomas Rüdmik.

Kolmapäeval, 13. märtsil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 10. märtsil kell 4 p.l. Kristuse kannatamisaja JUMALATEENISTUS. Teenib õp. Albert Roost.

Pühapäeval, 17. märtsil kell 11 homm. Kristuse kannatamisaja JUMALATEENISTUS. Teenib õp. Elmar Pähn.

Pühapäeval, 24. märtsil kell 4 p.l. Kristuse kannatamisaja JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja. Uue koguduse nõukogu ametisse õnnistamine.

Pühapäeval, 31. märtsil kell 11 homm. PALMIPUUDEPÜHA JUMALATEENISTUS ja „Kalevi" skautlipkonna aastapäeva tähistamine. Solistidena esinevad sopran Tamara Norheim ja tenor Georg Soans.

Reedel, 5. aprillil kell 4 p.l. SUUR-REEDE KONTSERT-JUMALATEENISTUS armulauaga. Vana Andrese Koguduse segakoor A. Ballstadti juhatusel esitab Theodore Duboisi „Seitse risti-sõna". Kontserdile järgneb armulaud.

Koguduse segakoori harjutused toimuvad igal esmaspäeval kell 7 õhtul kiriku saalis.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid kiriku kantseleis teisipäeviti 6—8, neljapäeviti 2—8 ja pärast jumalateenistusi.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. — 8 õ.

TÄHELEPANU:

10.—23. märtsini kõiges koguduse töösse puutuvas helistada Bruno Lindrele, tel. 421-5541.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 6. märtsil kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Joh. ev.

Pühap., 10. märtsil JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Laulab naisansambel.

Kolmap., 13. märtsil kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Joh. ev.

Eesti keel säilitatakse kodudes

Georgina eestlased tähistasid Eesti Vabariigi aastapäeva

Laupäeval, 23. veebruaril toimus Virginia Ühendatud (United) kirikus Eesti Vabariigi 67. aastapäeva jumalateenistus, kus jutlustas Jakobi koguduse õpetaja mag. T. Nõmmik, orelil Ed. Welin. Solistina esines 16-aastane Kadri Nõmmik, kes laulis Ed. Welini orelisaatel Juhan Aaviku „Hoia Jumal Eestit!"

Eesti lipp toodi kirikusse ja Kadri, Hendrik 8-aastane, Tiiu Nõmmik ja Ellen Olving jäid jumalateenistuse ajaks gaididele ja skautidele omase tublidusega lipuvalvesse.

Altari oli Agnes Möller oma abikaasa 3-nda surmapäeva mälestamiseks lilledega kaunistanud.

Jumalateenistusel oli õpetaja sügavalt rahvusliku vaimuliku kõne aluseks valinud I. Moosese raamatu 3. peatüki. Kirikupalves palus ta, et Jumal vabastaks Eesti, hoiaks eesti rahvast ja maad, lõpetades oma kõne veendunult „mina usun Eesti taas iseseisvusse."

Peale jutlust mälestas ta Eesti vabaduse eest langenud kangelasi, neid kes hukkusid Siberi orjalaagrites või hukkusid põgenemisel. Jumalateenistus lõppes Eesti hümniga.

*

Kiriku seltskondlikus ruumis toimus Eesti Vabariigi aastapäeva aktus.

Aktusekõne pidas Eino Kuris, kes viis kuulajad tagasi minevikuradadele, rääkis Vabadussõjast ja selle hiilgavast võidust, rääkis iseseisvuse aja saavutustest kõikidel aladel kuni II maailmasõjani, mis viis Balti riigid hävingule.

Ta rääkis raskest ajajärgust mil president Päts kutsus Jüri Uluotsa peaministriks, mainis Ants Piipu, August Reid, K. Selteri ja nende reisi Stalini juurde Moskvasse. Lõpetades „minevikumatka" 1944, kui N. Liidu väed olid juba meie kodumaa pinnal. Prof. J. Uluotsal õnnestus põgeneda Rootsi, kuna uue valitsuse juht O. Tief oma valitsusega aga kahjuks hävitati peaaegu terves koosseisus kommunistide poolt.

Olevikust rääkides mainis, et eesti kodusse kuulub eesti keel. Samuti kuulub segaabieluliste kodusse ühe keelena. Mõnesajalise sõnavaraga nn. „köögikeele" kõrval on vajalik noortega vestelda tehnilistel, kunstilistel ja muudel aladel. Tellida ja lugeda eestikeelseid ajalehti ja raamatuid.

„Need emad ja isad, kes kõnelevad kodus lastega eesti keelt, leiavad, tänapäeva kiire tempo juures aega oma lapsi viia eesti lasteaeda, täienduskooli, pühapäevakooli, meie noorteorganisatsioonidesse jm. See olgu eeskujuks nendele kodudele, kus meie keele edasikandmine järgmisse generatsiooni on unustatud. Need lastevanemad, kes siin peavad lugu eesti keele viljelemisest ja oma lastel selle õppimisest, on tänapäeva rahvuslikud sangarid, kes vajavad kiitust ja tänu," ütles Eino Kuris ja jätkas: „Meie homse päeva võti on noorte käes. Eesti keelt säilitades säilitame oma rahvakillu siin võõrsil."

„Meie organisatsioonid vajavad noori oma juhtkondadesse ikka enam ja enam. See vajadus suureneb aastatega. Ühisvaim ja julgus, vabadussõja tuli olgu meie saatjaks. Vajame üksmeelt, ühist vaimu ühiselt töötamiseks eestluse säilitamiseks väljaspool kodumaad. Ühistöö tulemusena võideti Vabadussõda, ühistöö tulemuseks oli vaba, moodne, teiste riikide poolt tunnustatud Eesti," ütles kõneleja.

„Siin võõrsil peame olema tugevad vaimselt, majanduslikult ja poliitiliselt, et oleksime vajaduse korral võimelised abi andma vabadusvõitlejaile kodumaal. Meie võitlus vabaduse eest jätkus 1944. a. kodumaa pinnal relvadega, see jätkub tänapäeval siin võõrsil meie asukohamaadel jm. meie olukorra selgitamisega teistele rahvastele. Ühiselt pingutades saabub kindlasti kord vabadus Eestile. Kindel on, et kord Kalev jõuab jälle koju oma lastele õnne tooma, Eesti põlve uueks looma."

Peale kõne skautlikud noored laulsid kaks laulu, misjärel aktus lõppes Eesti hümniga.

Järgnes kohvilaud, mille lõpul J. Säägi ütles tänusõnu koosviibimise korraldajaile. Olga Pääbole, Alice Pärile, Aino Rosenbergile, Selma Hõbedale, Eeva Meidlale ja Rein Hõbedale ja tänas õpetaja Nõmmikut noorte kaasatoomise eest ja E. Kurist asjaliku ja huvitava kõne eest.

J. S-gi.

USA välisministeerium selgitab

Balti Vabadusliit on mitmeid märgukirju saatnud sõjakuritegudes süüdistatud Karl Linnase süüasja selgituseks, keda on mõistetud maalt väljasaatmisele. USA seisukohti kajastab alljärgnev USA välisministeeriumi avalike asjade sekretäri kiri Balti Vabadusliidu sekretärile.

Vastates Teie 23-ndal novembril hr. Linas Kojelis'ele lähetatud kirjale ühenduses ühe omaaegse Balti riikide kodaniku väljasaatmisega N. Liitu ma eeldan, et tegemist on hr. Karl Linnase protsessiga. Palun vabandada minu hilinenud vastust.

Hr. Linnaselt võeti tema Ameerika Ühendriikide kodakondsus ühe keskvalitsuse ringkonnakohtu otsusega 1981. aasta juulis, inter alia, kohtule kättesaadava informatsiooni põhjal, mis näitas, et „ta ei omanud vajalikke moraalseid iseloomu omadusi, olles olnud vabatahtlikult segatud põhjendamatuisse julmustesse, mis saadeti korda meeste, naiste ja laste vastu suhteliselt lühikest aega enne tema saabumist Ameerika Ühendriikidesse." (United States v. Linnas, 527 F. Supp. 426,439 (E.D.N.Y. 1981)).

Kohtuuurimiste kestel selgus, et hr. Linnas oli aktiivne, kõrgema aukraadiga Omakaitse liige, milline organisatsioon viis läbi suurema osa juutide arreteerimisest ja hukkamisest Eestis ja et ta (Linnas) oli Tartu kontsentratsiooni-laagri ülemaks 1941. aastal. Hr. Linnase edasikaebus lükati kõrgema kohtu poolt tagasi (U.S. Court of Appeals), samuti keeldus Ülemkohus süüdistust arutamast.

Üks U.S.A. Immigratsiooni kohtunik leidis 19. mail, 1983, et hr. Linnas on väljasaadetav, jättis ta väljasaatmise tühistamise palve rahuldamata ja määras väljasaatmise maaks N. Liidu.

31. juulil 1984. aastal USA Immigratsiooni Apellatsioonide Nõukogu (Board of Immigration Appeals) kinnitas rõhuva osa immigratsiooni kohtuniku otsusest, ent saatis selle tagasi kaalumaks, kas väljasaatmine N. Liitu on kooskõlas USA keeldumisega tunnustada Eesti liitmist N. Liiduga ja selgitada seaduslikku alust väljasaatmise maa valimisel.

Natsi sõjakurjategijate kodakondsusest vabastamise ja maalt väljasaatmise eest on vastutav Kohtuministeeriumi kriminaal-osakonda kuuluv eriliste uurimiste büroo (Office of Special Investigations of the Criminal Division of the Department of Justice). Me soovitame, et spetsiifilised küsimused seoses Linnase protsessiga suunatakse ülalmainitud Eriliste Uurimiste büroosse.

Mis puutub võimalusse, et Linnase väljasaatmine oleks vastuolus pikaaegse USA otsusega mitte tunnustada balti riikide vägivaldset liitmist N. Liiduga, kohtuministeeriumi ametliku seisukoha kohaselt toimub väljasaatmine järgmise kärpe alusel Immigratsiooni ja Rahvuse Seadusandlusest; 243 (a) (7) of the Immigration and Nationality Act, 8 U.S.C. Sec. 1253 (a) (7)., mis ütleb: „väljasaadetavat võidakse suunata igale maale, kes on nõus väljasaadetavat vastu võtma". Selle põhjal saadetakse hr. Linnas N. Liitu ainuüksi selle tõttu, et N. Liit on nõus teda vastu võtma ja **mitte millelgi muul põhjusel** (sünnimaa või originaalne kodakondsus).

Sellele Kohtuministeeriumi tõlgendusele tuginedes on USA välisministeerium otsustanud, et hr. Linnase väljasaatmine N. Liitu ei ole seaduslikult vastuolus USA ametliku keeldumisega tunnustada Eesti vägivaldset liitmist N. Liiduga. USA kindlameelne hoiak selles küsimuses ei muutu ja hr. Linnase väljasaatmine ei mõjusta seda hoiakut. Nagu ülalpool mainitud palun Teid üksikasjalisemate küsimustega pöörduda Kohtuministeeriumi poole. Kui mul on aga võimalik Teid veel aidata palun meiega kontakti võtta.

John T. McCarthy
Acting Assistant Secretary
for Public Affairs

Viivi Lomax — EVVA esimeheks

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamistoimkonna 1985. aastakoosolek peeti 30. jaanuaril. Koosolekul arutleti möödunud aasta tegevust, tehti tulevikuplaane ja valiti uus juhatus.

Endine esimees P. Aruvald esitas lühikese ülevaate EVVA tegevusest ja jäi mulje, et mitmel alal on EVVA töö läinud hästi korda. Näiteks Mart Nikluse vabadusmarss möödunud aastal veebruaris, samuti allkirjade kogumine Nikluse vabadusapellile, millised on juba saadetud edasi J. Clark'i büroosse. Kanada päevauudistes on mainitud meie dissidenti ja omaltpoolt on kasutatud iga võimalust informatsiooni jagamiseks. Püütakse leida võimalusi koostööks teiste rahvusgruppidega, mille ühe üritusena korraldati kontsert Roy Thomson Hallis, kus tutvustati dissidentide olukorda Nõukogude Liidus.

EVVA otsustas taas pöörduda eesti ühiskonna poole abipalvega hooldusgruppide moodustamise osas.

Informatsiooni vahendamiseks soovitati kasutada teiste organisatsioonide pressi-kaustasid, nagu Seven Nations Grup ja Interreligious Task Force omi, samuti EKN uut teadetelehte.

Meie vabadusvõitlejad vajavad meie järjekindlat abi. Meie hooldus võib tähendada neile ja nende perekondadele rohkem kui me suudame ette kujutada. Meie kirjad vangidele vangilaagreis võivad olla neile elupäästjaks, nii nagu jutustas Sergei Soldatov kui ta kõneles meile Torontos.

Uueks esimeheks valiti Viive Lomax, abiesimeheks Henny Aruja, sekretär Leida Helde, laekur Priit Aruvald, liikmeteks August Nõmmik, Laas Leivat. Soovitati toimkonna suurendamist, millega kõik olid nõus.

Viive Lomax,
EVVA esimees

ANNEL's SHOPPE on kolinud
Uus asukoht:
4162 Kingston Rd. (Overture Rd. nurgal)
Annel's Shoppe
4162 Kingston Rd.
Tel. 283-4284

SUUR VALIK – UUED KEVADMOED

★ Kleidid ★ Pluusid
★ Seelikud ★ Püksid
kostüümid ja mitmesugused kombinatsioonid

Avatud:
esmasp.-kolmap. 10—6
neljap., reedel 10—9
laup. 9.30—5

Massaazh-teraapia
Leili Terts
Reg. M.T.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL
Tel. 757-8679

Vajatakse
KONTORIAMETNIKKU
masinakirja, eesti ja inglise keele oskusega. Helistada tel. 466-0951

Jõekäärul
MÜÜA SUVILA
helistada 239-6590

SPORT

Spordiuudiseid kodumaalt

Tashkentis peeti koolivaheajal N. Liidu koolinoorte spartakiaad olümpiakiirlaskmises, kus silma paistis tallinlane Argo Altmäe. Tagasi tulles võttis ta osa Põlvas peetud laskevõistlusest ja tuli esmakordselt toime meistrisportlaste normiga, saavutades olümpiakiirlaskmises 593 silma.

☆

Lvovis peetud siselaskevõistlusel oli Anne Oberg suurmeistrinormi ületava 583 (199 + 191 + 193) silmaga spordipüssi standardis viies. Võitja kordas 588 silmaga Anne Obergi nimel olevat N. Liidu rekordi.

Aivar Kuhi jäi oma isikliku rekordiga väikepüssi standardis 1164 silmaga (396 + 376 + 392) 15. kohale. Õhupüssist sai A. Kuhi 60 lasuga 572 silma, jäädes sellega 18. kohale.

☆

Haapsalus kohtusid Haapsalu ja Tallinna seenioride tennise võistkonnad. Tasavägise kohtumise võitsid haapsallased 5:3 ja omandasid rändkarika. Haapsalu meeskonnas mängisid Niina Brümmel, Jaak Kanepi, Väldo Loos, Rein Reins, Eduard Püve ja Marko Loos. Haapsalu tennis olevat jälle elustunud treeneri Alfred Keerdi tõttu, kes möödunud aasta kevadest alates on korraldanud tennisekursusi nii noortele kui ka täiskasvanuile.

Spordimärkmik

Idasakslanna Heike Dreschler-Dante hüppas Seftenbergis peetud kergejõustiku sisevõistlustel tulemuse, mis on võrdne tema nimel oleva maailmarekordiga 6.99,4. Idasakslane Ulf Timmerman saavutas uue Euroopa meeste kuulitõuke rekordi tulemusega 21.87, endine rekord kuulus leedulasele Sergei Kaskauskasele 21.46.

☆

Läänesakslane Michael Gross, kes võitis Los Angeleses kaks kuldmedalit, ujus Aachenis 400 m vabaujumisel tänavuse maailma parima aja 3.42,4. Samal võistlusel ta ujus 200 m liblikat rekordilise ajaga 1.54,8 ja kolmanda parima 400 m kompleksujumises ajaga 4.17,2. Sellest on paremini ujunud ainult kanadalane Alex Baumann 4.10,67 ja itaallane Giovanni Franeschi ajaga 4.16,94 lühikeses ujulas.

☆

Senftenbergis toimunud idasakslaste kergejõustiku mitmevõistlejate sisemeistrivõistlustel püstitas 21-aastane Torsten Voss 6114 punktiga maailma siserekordi. Tema üksiktulemused olid: 60 m 6,85, kaugus 7.59, kuulitõuge 14.86, kõrgushüpe 2.09, 60 m tõkkejooks 8,12, teivashüpe 4.90 ja 1000 m jooks 2.38,5.

Kaugust hüppasid naistest Heike Drechslet-Daute 6.88, Helga Radtke 6.73, kõrgust hüppas Susanne Helm 1.95, meestest Gerd Wessig 2.29.

RISTSÕNA NR. 1231

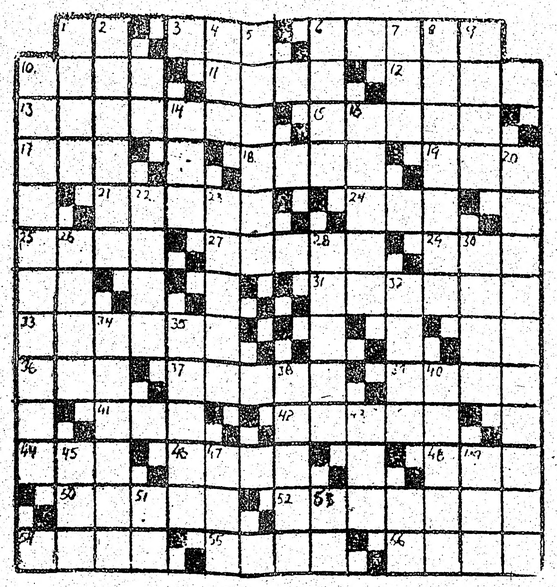

Põikread: 1. Isiklik asesõna, 3. USA osariik, 48. Jõuallikas, 50. Naisenimi, 6. Linn Venemaal, 10. . . . kajakas — lind, 52. Omaaegne Vabaduseta isik, 11. Omaaegne saatekava punkt eesti ringhäälinlennuühing Eestis, 12. Neli ühesugust vokaali, 13. Järsk, kiire, 15. barsi pseudonüüm, 55. Naisenimi, Mitmekordne Eesti minister, 17. 56. Magades.
Poola lennuliin, 18. Linnu kehaosa, 19. Poola kergejõustiklane, omaaegne Euroopa meister, 21. 1940. a. punaste ohvriks langenud eesti sportlane, 24. R. Kiplingi teos, 25. Hulgas, keskel, 27. Suurem väeüksus, 29. Mehe hüüdnimi, 31. Ettevõtte või äri kaasomaniä, 33. Nahahaigus, 36. Näitav sõna, 37. . . . armuke — B. Alveri teos, 39. Kõverjoon, 41. On — ühes võõrkeeles, 42. Mitme tuntud austerlase nimi, 44. Doonau harujõgi, 46.

Püstread: 1. Meeste riietusese, 2. Tegelane Ibseni tuntuimas teoses, 4. Poola tiitel, 5. Lillede ja aedvilja kasvukoht, 6. Pagaritoode, 7. Jooksis — inglise keeles, 8. Omaaegne Tallinna jaamaülem, 9. Tulu, 10. Eesti ajaleht Rootsis, 14. Täht, 16. Kütkes, 20. Väiksem kurjategija, 22. Trepi osa, 23. . . . neid — eesti ooper, 26. . . . Moor — A. Gailiti teos, 28. Taimede paljunemisvahendid, 30. Laskerada, 32. Tühje kohti, 34. Maja osad, 35. Malend, 38. Pannakse murdunud liikme ümber, 40. Metall, 43. A. Kivi teos, 45. Kolmikkonsonant, 47. Tänav Tallinnas, 49. Arglik, häbelik, 51. Eitav sõna, 53. Mina — prantsuse keeles.

RISTSÕNA NR. 1230 LAHENDUS

Põikread: 1. Ove, 4. Davis, 7. Ama, 10. Riel, 11. Udar, 12. Ulm, 13. Pruuk, 16. Ats, 17. Jaks, 18. Amme, 19. Pal, 20. Arras, 23. Sms, 25. En, 26. Ila, 27. Luu, 28. Aa, 29. Ado, 31. Trikk, 33. Tai, 34. Ihne, 35. Amet, 36. Ime, 37. Roots, 40. Eit, 42. Narr, 43. Alko, 44. Nad, 45. Paber, 46. Ear.

Püstread: 1. Oru, 2. Viljandimaa, 3. Eemal, 5. Aar, 6. Isu, 7. Adams, 8. Matemaatika, 9. Ars, 13. Psalter, 14. Uur, 15. Kasukas, 19. Pea, 21. Rar, 22. Alk, 24. Sai, 30. Oherd, 32. Ito, 33. Teele, 36. Inn, 38. Oja, 39. Tee, 41. Tor.

Neli nooremasse generatsiooni kuuluvat eesti õngesportlast. Vasakult P. Milliste, auhinna võitja A. Poom, M. Raud ja E. Vaher. Noored võistlesid ka omavahel.

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voitk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KUTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talitusest

Hind $13.— + saatekulu $1.—

Robert Kreem

Mälestusi • Tähelepanekuid • Otsinguid noorusaastatest

„VANDEGA SEOTUD"

237 lk. $15.—

Müügil „VABA EESTLASE" talitusest

Eesti sõduri kangelaslik võitlus 40 aastat tagasi

lugejate soovil eriväljaandena:

1944. AASTA

Kodumaal kirjutatud vastupanuraamat saadaval

„VABA EESTLASE" talituses ja EAK kinkekaru

HIND $3.00 pluss saatekulu $0.70

MÜÜGIL

Lydia Aruvalla noodiraamat

„TÄIENDUSKOOLIDE LAULUVARA NOOTIDEGA"

Hind $8.—

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

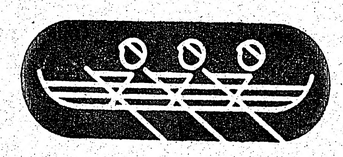

KALEVALA 1835—1985

Soome ajaloolane prof. Matti Klinge:

Kalevala oli soome-eesti viikingiimpeerium, keskus Saaremaal, mitte Karjalas

Matti Klinge, ajaloo professor Helsingi ülikooli juures, on esitanud hüpoteesi, mille kohaselt soome rahvuseepose Kalevala sündmustik üldse ei toimu Soomes — veel vähem Karjalas — vaid hoopis Saaremaal. Tegemist oli eesti-soome viikingi-impeeriumiga, mille keskpunkt asus just Saaremaal, Eesti suurimal saarel. Selle impeeriumi vastas seisis teine viikingiriik, nimelt svealaste oma, mille tsentrum asus Mälareni orus. Kalevalas nimetatakse seda Pohjolaks, mõnikord ka põhjas asuvaks surmariigiks.

Professor Klinge esitab oma teooriad raamatus, mis nüüd on ilmunud ka rootsi keeles, pealkirjaga „Östersjövälden, ett illustrerat utkast". On selge, et prof. Klinge on saanud tugeva kriitika osaliseks Soomes, kus ju heameelega nähakse, et Kalevala sündmustik on Ürg-Soomes, seega eksootilises, müstilises ja idamaises Karjalas.

Seega on ta rebinud Kalevala-riigi Karjalast lahti ja paigutanud selle Saaremaale. Kangelased Väinämöinen ja Lemminkäinen on viikingipealikud. Prof. Klinge kohaselt algas soome-eesti viikingi-riik umbes Rügeni kohal lõunas, kulges piki Balti rannikut Eestisse ja sealt edasi üle Soome lahe suudme Soome edelaossa.

Soome lõunaosas ja Eestis elas sama rahvas, ühendavaks „sillaks" oli Soome laht. Klinge meenutab, et eesti ja soome keelte lahkuminek algas alles tuhande aasta eest. Varem oli keel ühine ja õieti tänapäevalgi saavad eestlased ja soomlased üksteisest kuidagi aru.

„IMPEERIUMID"

Svealaste impeerium Pohjola, ehk Kalevala-riigi võistleja ja vahetevahel vaenlane suundus Mälareni orust itta üle Ahvenamaa ja sealt kirdesse, praegustesse maakondadesse Satakunta ja Österbotten. Piir mõlema riigi vahel oli terav ja läks merel umbes sealt, kus tänapäeval on saarestikulaht Stora Skiftet, mis moodustab piiri Ålandi ja Åbolandi skääride vahel.

Kalevala tekkis umbes 700 a.e. Kr. ja täiendus kuni 1 200 a.p.Kr. Samal ajavahemikul eksisteerisid ka mõlemad võistlevad viikingi-impeeriumid. Kuid umbes a. 1220 tekkisid Läänemere piirkonnas hoopis uued riigimoodustised. Paganlikud riigid pühiti minema ja nii kirik kui tolleaegsed riigivõimud hoolitsesid selle eest, et mineviku mälestused kustuksid.

Kuid kauges perifeerias, äärемail säilus ometi midagi — ja seda kanti edasi sugupõlvest sugupõlve nn. suulise traditsiooni kaudu.

Läänes oli Island koht, kus ürgpõhjala materjale koguti Eddasse ja teistesse saagadesse. Ja idas oli isoleeritud Karjala kohaks, kuhu kogunesid ürgse Soome laulud, seega mineviku riismed, mälestused Kalevala meremaailmast.

MERELIK

Miks siis Kalevala-laule seostatakse Karjalaga? Peamiselt sellepärast, et need avastati seal, ütleb prof. Klinge. Aegade jooksul on muidugi miljöö andnud eeposele teatava värvingu, kuid laulude sündmuskoht ei pea ju alati olema paik, kus neid lauldi. Vastupidi — kõik näitab ju, et Kalevala-laulude iseloom on merelik. Need käsitlevad saari ja merd, laevu ja merelahinguid, viikingeid ja julgeid meresõite.

Kalevala-laulud avastati 1820-ndate aastate paigu noore arsti Elias Lönnroti poolt, kes rändas ringi Karjalas ja kogus soome kantelelaule. Tulemused olid sõna tõsises mõttes põrutavad. 1835 anti välja esimene Kalevala versioon, mis koosnes 12 000 salmist 32 laulus. Aastal 1849 ilmus uus, poole suurem väljaanne.

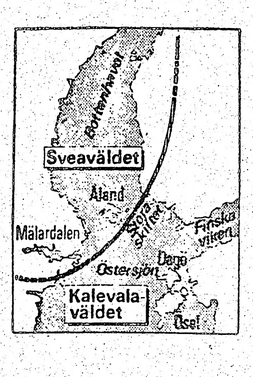

Teatud määral on Kalevala Lönnroti enda töö. Mitte selles mõttes, et ta ise leiutas tekstid, vaid sellepärast, et ta liitis tuhanded killud üheks jutustavaks tervikuks. Nii algabki Kalevala maailma loomisega ja lõpeb Kristuse saabumisega. Tegevustik on vahelduv ja üldteemaks on pinge Kaleva-riigi ja Pohjola vahel. Vahetevahel toimub küll kosjaskäimisi ja jootusid, kuid peamiselt ollakse surmavaenlased.

Kalevala ilmus poliitiliselt sobival ajal. Soomest oli saanud vene suurvürstiriik — enne seda oli ju Soome osa Rootsist. Ida ja lääne vahele pressituna tekkis eriline rahvuslus, s.t. soomlus, mida väljendati lööklauses:

— Rootslased me enam ei taha olla. Venelasteks me ei taha saada. Olgem seepärast soomlased.

FAKTID

Kalevala sobis seega hästi püüetes soomluse suunas, andis hiilgust seni enamvähem halvustatud soome keelele ja kirjandusele. Ja hiljem kujunes eepos rahvuslikuks sümboliks iseseisvumisel ja ka hiljem, kriipsutades alla Soome ja soomlaste kangelaslikkust.

Prof. Klinge leiab seega, et Kalevala pole midagi muud kui maskeeritud ajalooliste faktide kirjeldus. Ta on ise purjetaja ja teab väga hästi, et vanasti olid mereühendused ainsad efektiivsed liiklemisvõimalused ja kujundasid seega ka riike. Meie maapiiridele tuginevad rahvusmõisted oleksid olnud täiesti mõistmatud — kuni eelmise sajandi keskpaigani, ütleb ta.

☆

Eelpool toodu on väljavõte DN-is ilmunud Bo Grandieni artiklist. Sellest ei nähtu, kas prof. Matti Klinge oma raamatus on nimetanud ka eestlaste rahvuseepost Kalevipoega, mis ju on soomlaste Kalevalaga „sugulane". Ka Kalevipoja tegevustik on paljudes osades merel — ja see teeb ju prof. Klinge oletused meie silmis üsna huvitavaks.

Ei paigutata ju igapäev kunagist, eventuaalset „eesti-soome viikingi-impeeriumi", keskust Saaremaale. . .

EPL

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

AITA ÜHT ÕPILAST ASTUMAKS TÖÖTAVASSE MAAILMA

JA MEIE AITAME KANDA KULUD.

Teatame uue õpilaste abistamise programmi „Challenge '85" jõustumist, mis võimaldaks neile kogemuste omandamist töötavas maailmas.

Suviste töökohtade/kogemuste omandamise programm abistab eramajandust, omavalitsuslikke asutusi ja mitte-kasutaotlevaid organisatsioone, tasudes tõhusa osa kuludest, mis kaasuvad õpilaste palkamisega.

Kui teil on võimalus pakkuda õpilastele töökohti, mis laiendaks nende praktilisi teadmisi-kogemusi aladel, millel on seos nende õppetööga, siis astuge täna esimese sammu selle realiseerimiseks.

Sooviavalduste viimased tähtpäevad varieeruvad provintsist provintsi, 15. märtsist kuni 1. aprillini, 1985. Kui teil on küsimusi või vajate abi oma tööpakkumise viimistlemisel, siis pörduge meie vastavate kogemustega ametnike poole, kes on valmis teid meeleldi aitama.

Võtke kontakt kohalike tööametitega: „Employment Development Branch Office" või „Canada Employment Centre" täna, et saada täiendavat informatsiooni programmi kohta ja määritleda lähemalt, kuidas „Challenge '85" võiks teie ettevõttele või organisatsioonile kasulik olla.

Employment and Immigration Canada
Flora MacDonald, Minister

Emploi et Immigration Canada
Flora MacDonald, Ministre

Challenge'85 Canada

Meie jõuks on . . .

(Algus lk. 3)

mitmetel põhjustel ei Eesti Maja ega kirikut, aga meil on osaliselt üks koht, mille üle peaksime kõik uhked olema, meie kõikide armas lastesuvekodu Seedrioru.

Selts on toetanud ka mitmeid organisatsioone enam kui $7.000.00, ka seltsi algaastail vajaduse korral kaasmaalasi. 1971. a. loodi Hamiltoni Eesti Seltsi stipendium parimale keskkooli lõpetajale; seega on 14 aasta jooksul toetatud eesti noori $2,000.00 ulatuses. Seltsil on olnud mitmed all-organisatsioonid; naisring, spordi- ja kultuuriring ning rahvatantsurühm. Püsima on jäänud tänaseni Seltsi Segakoor. On peetud pidusid, näituseid ja osa võetud paraadidest. Tähtsaim ülesanne on olnud hoida koos rahvuskaaslasi, kõrgpunktina pühitseda EV astapäeva. Kuid kas sellest on küllalt, kui ainult peetakse aastapäeva? Kindlasti mitte! Selts peab ajaga kaasas käima — meie püüdluseks jääb noori hoida ning neile midagi huvitavat pakkuda. Merike Koger tänas neid kaasmaalasi, kes 35 aasta eest panid aluse Hamiltoni Eesti Seltsile ja osa võtsid juhatusliikmeina esimesest koosolekust. Kaks neist elavad veel Hamiltonis ja tunnustades nende tööd seltsi asutamisel ning üldist pikaajalist panust eestlusele vabas maailmas, valiti 17. okt. 1984. a. A. Pille ja H. Toomsalu Hamiltoni ES auliikmeks. Esinaine tänas neid audiplomiga.

TERVITUSED

Tervituste osa avas Regional Chairman Anne Jones, järgnes linnapea R. Morrow, poola esindaja Walter Majchrzyk, ukraina seltsi nimel dr. Chorneyko, SEEN-i poolt lätlane Oskars Berztiss. Kirjalikud tervitusel luges ladusalt ette aktuse teadustaja Susan Suit, alates EKN-u ridadega; järgnesid I. Heinsoo, St. Catharines'i, Kitcheneri, Londoni, Ottawa ja Toronto Eesti Seltsid ning Läti Seltsilt. HES Segakoori nimel tervitas ning andis üle auaadressi 35. a. juubeliks esimees F. Koger ja lilled kooriliige Ines Poltov.

Kava muusikalises osas esitas HES Segakoor Kopvillemi juhatusel E. Purje „Ma armastan neid" ja Oskari Merikanto „Meri", klaverisaade oli Eva Rammo vilunud kätes. Viimases olid sooloosad sopran Valve Tali ja alt Hilda Seppa laulda ning väga viimistletud ettekanne sai kauakestva aplausi osaliseks.

Ontario parlamendiliige Tony Ruprecht (vasakul) andmas Toomas Metsalale üle aukirja tema teenete eest ESTO-84 korraldamisel. Foto: Vaba Eestlane

Lõppsõnas esinaine Merike Koger tänas kõiki aktusele kaasaaitajaid ja külalisi selle piduliku päeva eest, misjärel aktus lõpetati Eesti hümniga. Järgnes koosviibimine kohvilauas.

EKK otsib annetajaid

Eesti Kunstide Keskus tänab lahket annetajat dr. A. Mae'd, kes on kinkinud EKK'le oma raamatukogu. Samuti suur tänu pr. ja hr. Richard Kaimre'le eestikeelsete raamatute annetuse eest.

EKK otsib oma muusika-, kunsti- ja rahvakunstiainelise raamatukogu täiendamiseks annetusi. Revideerige oma, raamtuid, enne kui neid likvideerite.

Kui keegi loovutaks EKK'le ühe eksemplari Juhan Aaviku „Eesti Muusika Ajalugu", mis oleks suureks abiks loengute, artiklite ja kavade koostamisel ning noortele talentidele eesti muusika tutvustamisel oleksime väga tänulikud. Kõiki annetusi võtab vastu Kunstitare Eesti Majas, ruum 203 või helistada telefonil 259-9779.

KODUMAA UUDISED

Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev täitis möödunud suve tootmisprogrammi edukalt, ettenähtud plaan täideti 112%-liselt. Töötamise kõrval toimus ka ideelis-poliitilisi üritusi, samuti osaleti aktiivselt toitlusprogrammi realiseerimisel. Üks tõrvapott oli aga rikkunud kogu meepoti. Töösuve esimese nädala lõpul oli Riidaja rühm otsustanud suurejooneliselt tähistada esimese töönädala möödumist ja samaaegselt ka meistri sünnipäeva. Ohtralt pruugitud alkoholi tagajärjel otsustati elupaigaks antud vana koolimaja „remontida": seda hakati lõhkuma. Rõvetsemise ja lõhkumise lõpetas hommikul kolhoosi juhatuse sekkumine. Esimees oli otsustanud osa rühma minema saata. Kuid ta tegi siiski teisiti. Suuremad süüdlased olid saanud teenitud karistuse; rühmal keelati osaleda sotsialistlikus võistluses. Rühmale anti elupaigaks vana elumaja, mis kõigepealt tuli pärast tööd elamiskõlblikuks teha. Kui karistamine võivat mõjuda ka teisiti: ükski distsipliinirikkumine malevas ei jäävat sügisel ülikoolis kahe silma vahele.

★

Läinud aastal lasti Peipsisse 20 miljonit haugimaimu. Meerapalu ja Piirisaare kolhoosi inkubaatoris koorunud elujõulised haugimaimud lastakse hiljem järve erinevaisse paikadesse.

Siiakasvatus nõuab suuremat hoolt. Mari kogutakse hilissügisel. Talv läbi on viljastatud mari inkubaatoris ja alles kevadel, kui ilmad soojemad kooruvad vasted. Nüüd tuleb neid kiiresti viia planktonirikkasse vette, kus maimud suve lõpuks 7—10 cm pikkuseks sirguvad. Sügisel sõidutati nad Peipsi vabasse vette. Narva jõe suudmesse paigutatud sumpadesse viidi jõudu koguma üle 6,5 miljoni siiamaimu.

Lembitu Maleva vabaduspäeva koondus

Skautüksus Lembitu Maleva traditsioonidesse kuulub pidulik koondus igal aastal enne Eesti Vabariigi aastapäeva aktust. Seekord oli koondus laupäeval, 23. veebruaril Peetri kiriku saalis. Koonduse peapunktiks oli maleva vanema Heino Jõe jutustus Eesti Vabariigi loomisest ja Vabadussõjast.

Lembitu poiste allüksuste koondused laupäeviti algavad erinevatel aegadel. Kell 11 hommikul on aga kohal kõik üksused ja pidulikud toimingud korraldatakse siis. Suures saalis kahes poolringis pidulaua ees tervitati sisenevaid lippe, maleva juht Harold Kivi ütles avasõnad ja noolepoiss Eddie Kallikorn süütas küünlad pidulaual. Lembitu Maleva lipuvardal on kõik laagrite ja suurlaagrite märgid. Maleva juht koputas sinna külge ka möödunud „Eesti Lipu" laagri märgi.

Piduliku koonduse jutu vestis maleva vanem Heino Jõe, kes peale poole-aastast haiguse puhkustoli jälle koondusel. Ta maalis poiste silmade ette Vabariigi loomise põnevad silmapilgud —

kuidas iseseisvuse manifest pandi seintele kahe võimu vahehetkel, kuidas Narva koolipoisid võtsid vastu sõja esimese löögi, kuidas noore riigi sõjavägi ehitati ja relvastati sel ajal kui vaenlane marssis pealinna poole,

kuidas suudeti ülekaalukat vaenlast võita siis ja mitte hiljem, kui venelane okupeeris Eesti. Juttu illustreeris Vabadussõja tandri kaart — kui sügavale tungis vaenlane Eestisse ja kui kaugele ta välja löödi. Poisid kuulasid juttu suure huviga.

Maleva vanema abi Vello Soots andis vendurskaut Aldrek Meipoomile üle Lembitu hõbesõle. Harold Kivi rääkis poistele eelseisvast üritusest Kanada jamboreest, kus tuleb olla „saadikutena põlvpükstes" ja edasi anda seda lugu, mida Heino täna jutustas. Koondusel lauldi Lembitu laulu, Eesti lipulaulu ja lõpetamiseks Eesti hümni palvesalmi.

Juustu abil jamboreele

Lembitu ammukütt Ekke Loo andis laupäeval, 16. veebruaril sisse tellimise 45 naelale juustule ja sai kauba kätte neli päeva hiljem. Juustu tellimised kogus ta tuttavatelt ja tema hooleks jäi juustu välja jagamine ning raha kasseerimine. Varem tellis Ekke 8 naela juustu „prooviks". Ekke Loo on juustuga teinud oma jambo-säästu fondi üle 50 dollari ja juhib oma teenitud rahaga jambonautide seas.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad

Üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Teisipäeval, 5. märtsil 1985 — Tuesday, March 5, 1985

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

EKL 70

★ Aastapäeva-kommerss 29. märtsil kell 7.30 õhtul Tartu College'is

★ Aastapäeva-ball 30. märtsil kell 6.30 õhtul Westin Hotellis

★ Registreerida oma konvendi eestseisusele

Sündmuste kalender

● Reedel, 8. märtsil kell 8 õ. Eesti Majas Kanada eestlaste sõprusõhtul.

● Laupäeval, 9. märtsil kell 7 õ. Minkler auditooriumis TERR „Kungla" esitusel „Rätsepa Juhani seiklused".

● Pühapäeval, 10. märtsil kell 11.00 hommikul Peetri kirikus nurgakivi asetamise 30- ja J. S. Bachi 300-aastase mälestamise kontsert-jumalateenistus.

● Pühapäeval, 10. märtsil kell 6 õhtul TE Baptisti koguduse juubeli-muusika seeria Keelpilli Kvarteti õhtu.

● Pühapäeval, 10. märtsil kell 1 pärast lõunat Tartu Instituudis mag. A. Kimmeli loeng föderaalvalitsuse sotsiaalpoliitikast.

● Pühapäeval, 10. märtsil kell 3 p.l. rahvakoosolek Eesti Maja suures saalis.

● Neljapäeval, 14. märtsil kell 7.30 õhtul Tartu College'is Aarne Vahtra loeng „Kultuuribürokraatia — venestamise tööriist".

● Laupäeval, 16. märtsil kell 7 õ. T. E. Segakoori lõbus laupäevaõhtu.

● Pühapäeval, 24. märtsil kell 3 p.l. Lawrence Park Collegiate Institute aulas TE Meeskoori aastakontsert.

● Reedel, 29. märtsil kell 7.30 õ. Eesti Maja suures saalis TE Ühispanga aastapeakoosolek.

● Teisipäeval, 2. aprillil kell 7.30 õhtul Tartu College'is dr. Hans Sepa loeng „Lõplik diagnoos". panga aastapeakoosolek.

● Pühapäeval, 28. aprillil kell 6 õ. Tartu College'is Helmi Betlema juubelikontsert.

● 10.—12. maini Westburi hotellis All Saints Centre'is Kalevala 150. aastapäeva pidustused.

● Pühapäeval, 19. mail Ryersoni teatris „Kalurineiu" korduseetendus.

wintario

28. veebr. toimunud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. C653576, $100.000 võitsid — B214555, C406686, D890136, $10.000 — 059674, 988701, $1000 — 76563, $100 — 6115, $50 segijärjekorras numbrid 727330, $10 — 452 ja tasuta piletiraamatu — 76. Nädala müstilise preemiavõidu $10.000 võitsid piletid nr. 912061.

„Colour & Form Society"

„Colour and Form" kunstiühingu liikmete loomingu näitus avati 7. veebruaril Bramptonis, Peel Regioni uues kunstigaleriis (7 Wellington E., Brampton). Näitus on hea tasemega ning variatsioonirikas nii tehnikatelt kui ka temaatikalt ja stiilidelt. Eesti kunstnikest esinevad Karl Kaing, Abel Lee ja Osvald Timmas, igaüks kolme tööga. Näitus jääb avatuks 3. märtsini.

Pärast Eesti Vabariigi aktust kogunes arvukas eestlaspere Toronto raekoja esisel lehviva Eesti lipu alla küünlavalge mälestusteenistusele. Pildil vaade kogunenud rahvale, ees EV aupeakonsul Ilmar Heinsoo ühe Toronto poola organisatsiooni esimehega.

Foto: Vaba Eestlane

EV aastapäeva kõrvalsündmusi

Eesti lipu heiskamine Toronto raekoja juures — Vabadussõja veteranide austamine — Küünlavalge mälestusteenistus

Suure Eesti Vabariigi 67. aastapäeva aktuse kõrval oli veel neli väiksemas mõõdus sündmust, mis Eesti vabaduse mõtet esitasid siinses ühiskonnas.

LIPU HEISKAMINE TORONTO RAEKOJA EES

Esimene oli lipu heiskamise tseremoonia reedel, 22. veebruaril, ennelõunal Toronto raekoja ees. Üldkorraldajaks oli linnavolinik B. Boytshak. Umbes 150 inimest olid tulnud sellele tavakohasele Eesti Vabariigi aastapäevaga seotud sündmusele.

Tseremoonia avas EV aupeakonsul Ilmar Heinsoo, tervitades osavõtjaid nii eesti kui ka inglise keeles. Tema sõnavõtu ajal heisati Eesti lipp. I. Heinsoo tänas kokkutulnuid ja Toronto linnavalitsuse liikmeid ning andis linnapeale Art Eggletonile mälestuseks üle eesti käsitööna õllekapa.

Linnapea A. Eggleton tervitas eestlasi, öeldes et tal on heameel sellest sündmusest osa võtta. Ta märkis, et Torontos on suurim eestlaste keskus vabas maailmas. Eestlaskond on väga palju viimasel paarikümnel aastal kaasa aidanud Toronto kujunemiseks. Ta tutvustas ka teisi sündmuse juures olevaid Toronto linnavalitsuse liikmeid.

Teisena tervitasid eestlasi abilinnapea F. Beaves, ja linnavolinik B. Boytshak; Ontario parlamendiliige Tony Ruprecht tervitas eestlasi nende kodumaa iseseisvuse aastapäeval ja soovitas, et eestlased head võitlust jätkaksid kuni kodumaa on jälle vabaks saadud.

Paarikümneminutiline tseremoonia lõppes Eesti hümniga.

VABADUSRISTI KAVALERIDE AUSTAMINE

Pühapäeval, pärast aktust läks üks osa edasi Tartu College'isse, kus Eesti Korporatsioonide Liit korraldas traditsioonilise vastuvõtu Eesti Vabadusristi kavaleridele. Tänavu oli kohal ainult Boris Leeman ja dr. A. Erikson, kuna mitme vanema sõjasangari tervislik seisukord ei võimalda enam eesti sündmusist osavõttu.

Koos oli kuni 70 akadeemiliste organisatsioonide liiget, keda tervitas Korp! Revelia, kui presideeriva korporatsiooni esindaja Endel Paju, tervitades eesti sõjasangareid.

Pikemas kõnes EÜS liige Hanno Niidas vaatles Eesti Vabariigi loomisaegseid sündmusi ajaloolises perspektiivis ja soovitas, et vanad sõjamehed jäädvustaksid oma mälestusi meie noortele.

Kavalisele osale järgnes omavaheline vestlus.

KÜÜNLAVALGE MÄLESTUSTEENISTUS

Samal ajal toimus Toronto raekoja esisel lehviva Eesti lipu all küünlavalguse mälestusteenistus, millest kuni 150 inimest osa võtsid. Vinge tuul ei lasknud hästi küünlaid süüdata, aga kui rahvas hästi tihedalt üksteise kõrvale liitus, siis ei pääsenud tuul enam leeke kustutama.

Esimesena kõneles EKN esimees Laas Leivat, öeldes et tulles siia raekoja platsile oleme tulnud sellepärast, et oleme eestlased, armastame oma isade maad, mis ülekohtuga rõõvitud. Koos siin seistes anname üksteisele indu, tuge ja hoogu olemaks eestlased ja püsimaks eestlastena. Me ammutame uut leeki, et rahvustuli ei kustuks, sest ükski tuli ei põle igavesti kui ta uut energiat ei saa. Nii on kokkutulekud Eesti Vabaduspäeval energiaks, eesti vaimu sammastaks.

Õp. Udo Petersoo ütles, et sel päeval tulevad eestlased ülemaailma kokku, et süüdata vabadustunde leeki. See tuluke on mida andis Jumal, kui ta laskis täituda eestlaste pikaajalise soovi vabaduseks. Ta palvetas, et meil oleks usku uuteks lootusteks.

Ontario parlamendiliige T. Ruprecht märkis oma sõnavõtus, et küünlavalgusega mälestame neid, kes on langenud Eesti eest, mälestame rahvast, kes oli vaba ega polnud N. Liidu poolt alla heidetud. Täna mälestame küünaldega neid, kes on vangistatud. Põlegu need küünlad läbi Kanada kui laulame Eesti hümni. Eesti pole veel maha surutud ega unustatud. Olgu Eesti õppetund meile hoiatuseks, mida ei saa unustada.

Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo ütles, need leegid kinnitagu meie usku.

Viimasena Kanada keskparlamendi liige Andrew Witer, kes esindas Kanada mitmekultuuri ministrit Jack Murtat, andis edasi viimase tervitused eesti ühiskonnale, kes on rikastanud Kanada ühiskonda. Ta soovis, et inimesed usuksid, et kunagi tuleb aeg, mil kogu maailm võiks seista enesemääramise ja inimõiguste eest.

Mälestuseisak lõppes Eesti hümniga.

JÄRELKOHV EESTI MAJAS

Eelmiste aastate eeskujul korraldati lühem kohvitassi juures kogunemine Eesti Majas, kuhu ruttasid paljud aktusest osavõtjad.

EESTI VABADUSPÄEV TORONTO MEEDIAS

Eesti Vabariigi aastapäeva aktus jõudis ka Toronto TV-uudistesse, lühipilk heideti just küünlavalge demonstratsioonile, samuti rahvale ülikooli aulas. Ka avaldasid kaks Toronto ajalehte (The Sun ja The Toronto Star) lühemat reportaazhi sündmustest, „The Sun" ka pikema artikli „Fight for freedam goes on in Estonia" (Võitlus vabaduse eest läheb edasi Eestis), kus on toodud andmeid ka vangistatud dissidentide kohta.

Eesti keele kursus

Pikemat aega on meie pedagoogide ja täienduskoolide ringkondades olnud juttu eesti keele kursuse vajadusest noortele õpetajatele, kes töötavad kohalikes kanada koolides ja kellel oleks huvi lasteaias ja täienduskoolides õpetamise vastu, kuid vajaksid ja sooviksid täiendada endid eesti keeles.

Osavõtt eesti keele kursusest oleks soovitav ka lastevanematele, kõikidele eestlastele, kes tunnevad, et nad pole küllaldaselt oma emakeelt õppinud või on unustanud ja tahaksid eriti oma kirjakeelt värskendada, sõnavara rikastada. Kursusest osavõtjad peaksid kõnelema eesti keelt.

Eesti Õpetajate Ühing Kanadas oma aasta-peakoosolekul 1984. a. sügisel otsustas korraldada sellise kursuse. Ühingu esinaise Helgi Nippaku ettevõtlikkuse tulemusena on leitud kursuse õpetaja, kelleks on tuntud pedagoog Ellen Martens. Kursus algab esmaspäeval, 18. märtsil kell 7.30 õhtul Eesti Maja klubiruumis (kohviku taga) ja kestab sel õppeaastal kuni 17. juunini — 15 loengut. Osavõtumaks on umbes $30.00.

Lähemaks informatsiooniks ja registreerimiseks helistada: Helgi Nippak, tel. 444-7158 või Leida Marley, tel. 223-0080. Esialgsete järelpärimiste põhjal noorte õpetajate, lastevanemate, üliõpilaste ja teiste huviliste hulgas tundub huvi kursuste vastu olevat väga elav.

Loodame kursuse õnnestumisele. Registreerige peatselt!

Eesti Õpetajate Ühing Kanadas Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolid

NALJAD

„Ütle, Peeter, kas sa oled näinud lendavaid taldrikuid?"

„Oh jaa, 1983. aastal, kuu aega pärast pulmi."

Villu veste

Kehast ja mõistusest

Vahel juhtub, et mind kutsutakse leeripeole — tunnistajaks sündmusele, kus ühele noorele inimesele on need usuasjad selgeks saanud ja ta ootab õhinaga hetke, mil ta oma vanematega üheõiguslikuna võib hakata koguduse liikmeks, rahakott õieli tasumaks oma esimest kiriku liikmemaksu. See on tõepoolest südamlik sündmus. Noored inimesed tehakse pühakojas täisealisteks ja teadlikeks kristlasteks ja hiljem leeripeol ametlikeks globaalse eestisoost käärakapildujate ühingu värskeiks liikmeiks. ....

Pea igal leeripeol torkab mulle silma kui palju pikakasvulisi tüdrukuid ja poisse on meie rahvusgrupp siin maal valmis meisterdanud. Papad-mammad enamasti kõik lühemad kui nende järeltulijad. ....

...Targad mehed väidavad, et eestlased olevat enamasti keskmist kasvu jändrikud tüübid, pikakasvulisi leiduvat meie hulgas harva. Kust siis need väljavenitatud järeltulijad — omaste nägudega, aga jäsemete poolest võõravõitu. ....

Teise tsunfti kuuluvad targad mehed — tänapäeva haritud soolapuhujad — omakorda arvavad, et selle nähtuse põhjuseks olla võimas ja mitmekesine toit, millega me oma pojad-tütred oleme üles kasvatanud. Eriti olla soojades ja troopilistes maades kasvatatud puuvili väga oluliseks teguriks lapse kasvamisprotsessis. Sellel teoorial näivad olevat õige tugevad jalad all, sest Eestis sain ma tõepoolest apelsini ainult jõulude aegu. Banaani vahtisin vesise suuga äri vaateaknal ja viinamarju ei antud mulle sellepärast, et laps võib purju jääda. Meil oli läbinisti karske perekond ja majapidamine. ....

...Lisaks sellele jagas saatus ka hulgale eestinoortele ja praegustele vanematele välja väga nigelad kaardid elu pokkerimängus. Nende kõige jõudsamad kondi ja lihaste kasvatamise aastad langesid ühte sõjaga ja sellele järgnenud mõneaastase saleduskuuriga, mil neid sunniti pidama ranget dieeti, kas nad seda tahtsid või mitte. Küllap see pani kah pisikese põntsu nende kehalisele arenemisele ja litsus nad kasvu poolest pisut maad ligi.

Nojah, see jutt on siiamaale tegelenud ainult inimese kehaliste mõõtmetega ja arenemisega. Vaimsete võimeteni ja nupukuseni pole see veel välja jõudnud. Peaks ka nende omaduste kallal pisut jaurama, sest ma arvan märkavat teatud tendentsi meie nooremate põlvede ajude tiksumise võimekuses, mis näib aastate jooksul olevat maha käinud nagu odavavõitu äratuskella vedru.

Sirvides vanu ajalehti torkab silma, et pagulasaastate algul olid eesti noored kanada koolides esirnnas. Tuli, tähendab välja, et laagrisuppi lahminud jõmmkärakad andsid banaane ja aplesine järanud kanada eakaaslastele kõvad silmad ette. Mida enam aga hakkasid meie uued põlved neid eksootilisi toite pruukima, seda nigelamaks muutus nende ajude tiksumine. Mul on isegi tunne, et kui alustaks ajalehtedes ülikooli lõpetanute nimede avaldamise kõrval kirja panema ka neid, kes omadega alt läksid, siis oleks suhe tugevasti viimaste jüngrite kasuks.

Eriti näivad need peenemad puuviljad ja muud kulinaarsed uudissaadused halvavat neid ajurakukesi, mis kontrollivad inimese filoloogilisi andeid ja keelte õppimise võimet. Kui minusuguste vanemad vuristasid Eestis õige sageli kolme kohalikku keelt ja minu põlvkond ei lase ennast kah just igal jeekimil maha müüa, siis tänapäeva eesti noori näib olevat nakatanud paljutuntud anglofoonide tõbi — keele pagan, tõmbab kohe krampi, kui temalt nõutakse mõne uue ja võõra häälikute kombinatsiooni suust puistamist. Ei lase see tähtis organ ennast painutada teiste keelte õppimiseks peale inglise keele ja sedagi hädaga pooleks.

Tollest ajurakkude pehastumisest tingituna on isegi tehtud originaalseid ettepanekuid kogu meie eesti asjaajamise viimiseks inglise keelele. Ma arvan, et seda probleemi saaks lihtsamini lahendada: taastame oma noorte ajude tiksumise ja keeleõppimise võime sellega, et lööme nad nädalas paariks päevaks laagritoidule. Võibolla jäävad nad ehk toll lühemaks, aga selle kaalub kuhjaga üles ladusalt voolav maakeel, kõige oma mahlakuse ja kõlalise iluga.

EESTI
kudumis-lõngade äri
VEEBRUARI
VÄLJAMÜÜK
½ HINNAGA
Sirdar's BABY SNUGGLY
3 ply beebi lõng
CREATIVE CRAFTS
4 JOHN ST., WESTON
249-0732
(Weston Rd. & Lawrence)
Omanik: Lilian Küt-Shoebridge

Äsjailmunud heliplaat Arvo Pärt'i helitöödest
TABULA RASA
hind $12.15 pluss 7% provintsimaksu.
Tellimiseks helistada:
Alan Teder (416) 465-5382 õhtuti